MŪSŲ PASTOGĖ

AUSTRALIAN-LITHUANIAN WEEKLY "OUR HAVEN"

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS SAVAITRAŠTIS

Registered at the G.P.O., Sydney, for transmission by post as a newspaper.

PRENUMERATA
Paskiro numerio kaina 1 šil. Vienam mėnesiui — —4 šil., 3 mėn. — 12 šil., 6 mėn. — 1 sv. 4 šil., 12 mėn. — 2 sv. 8 šil. Anglijoje ir Kanadoje kaina ta pati. J. A. Valstybėse metams 8 dol.
SKELBIMAI
Skelbimų kaina vienai teksto eilutei arba jos vietai — —1 šil. Už skelbimų turinį neatsakoma.
ADMINSTR. ADRESAS: 82 Flinders Street, Darlinghurst, N.S.W.
PRENUMERATA ADRESUOJAMA: Box 4558, G.P.O., Sydney, N.S.W.

Redaktorius JUOZAS ŽUKAUSKAS.
Redakcija: 10 Peel Street, Kirribilli, Sydney; Tel. XB 4312.
Visi straipsniai adresuojami: Box 58, Milson's Point P.O., N.S.W.

Patariamoji Redakcinė Kolegija: PULGIS ANDRIUŠIS, VINCAS KAZOKAS ir JURGIS KALAKAUSKAS.

Nr. 178. KETVIRTIEJI METAI
Sydnėjus, 1952 m. rugpiūčio 19 d.

Kai ir mes visko stigome

Pradėdami pašnekesį sugrįžkime praeitin. Netolimon, beveik ranka pasiekiamon, praeitin. Į tuos uostus, iš kurių prieš kelerius metus mūsų laivai išplaukė. Į tuos miestus, miestelius ir į stovyklas, kur palikome būrius tokių pat benamių kaip ir mes, pasiryžusių važiuoti bet kur, kad savo rankomis sotesnį kąsnį užsidirbtų, kad žmonišką gyvenimą pradėtų. Bet žymus skaičius ligi uostų neprisimušė. Senatvė, ligos ir kitokios priežastys tūkstančiams užtrenkė emigracinius vartus. Šitų tarpe mes turime giminių, ir draugų, ir pažįstamų, ir daugiausia, vis dėlto, šiandien pasilikusieji Vokietijoje yra vieniši mūsų kraujo broliai.

Ar reiktų čia kalbėti apie tai, kad negalį išemigruoti 10000 lietuvių gyvena sunkias, visokiariopo nepritekliaus dienas? Ar nebūtų patentiška šnekėti apie jiems patiekiamą riebalų gramu paskanintą skystą sriubą ir kukurūzų skilteles pilkšvame padaže gražiai užlituotose skardinėlėse? Arba barakėlius su paklodžių sienomis? Ne. Nešnekėsime apie tai, nes toji ranka pasiekiama praeitis, tas gyvenimas negalėjo išdilti iš mūsų atminties. O gal. Jeigu su kuo yra taip atsitikę, jeigu kam visokių vandenynų vėjai užpustė ir kaitrioji Australijos saulė išdegino tremtinio nueitą kelią, tam teprimena ALB Krašto Valdybos paskelbtas vajus pinigais ir daiktais Vokietijoje esantiems lietuviams sušelpti. Šitai rodo, kad Vokietijoje esantieji, negalėję išemigruoti mūsų tautiečiai, tikrai reikalingi paramos. Medžiaginės ir moralinės. Drabužiai, maistas ir pinigai jiems reikalingi fizinei egzistencijai, gi faktas, kad normalaus gyvenimo sąlygose gyveną broliai jų neužmiršo, praskaidrins nuotaikas ir sustiprins viltis.

Šia proga ir vėl derėtų prisiminti tas netolimas dienas, kada, tegul kartais ir su karteliu, nusivylimu, labai dažnai jausdamies nuskriaustais, rikiuodavomės prie LR Kryžiaus "močiutės" UNRRos ar IRO sandėlių, kur mums, dažniau mūsų vaikams ir ligoniams, būdavo dalinamas papildomai maistas, drabužis, avalinė. Kartais mes gaudavome jau net labai sudėvėtas kelnes, aptrintą smarkiai švarką, be padų batus arba tik liemenę. Bet atsitikdavo ir taip, kad visai padorus drabužėlis užkrisdavo ant mūsų pečių . Ir atremontuotais amerikietiškais batais narsūs jausdavomės šokių salėje ir bažnyčioje.

Neretai mes visa tai vadindavome skudurais, bet, prisipažinkime, būdavo malonu laukti ir tikėtis, kadangi visi buvome labai "biedni" ir visko stingome.

Šiandien gyvename skirtingose sąlygose. Nesakau, kad gyvename lengvai ir išstaigingai. Bet užtenkame duonai ir ant duonos ką uždėti. Nevaikščiojame nuplyšę, o taupesnieji savo nameliuose gyvena. Dažnas turime sąskaitas banke Išleidžiame svarą bonkelei. Alaus stiklui ištenkame. Vaikai skanumynais vaišinasi. Dirbame. Ir sunkiai nevienas. Bet darbas nėra nelaimė. Iš darbo visi dori žmonės gyvena. Ir tie Vokietijos stovyklose paliktieji - seneliai, ligoniai, besvaikačiai dirbtų, jeigu tik pajėgtų ir darbo gautų.

"Sotus alkano neužjaučia" - sako mūsų tautos išmintis. Bet šitaip kalbama apie tuos, kurie neturi artimui meilės, kurie vien tik savo pilvu, savimi tesirūpina. Bet tai netinka mums - alkį ir skurdą savo kūnu išgyvenusiems.

Šitai kalbu ne todėl, kad ką nors suagituoti norėčiau, kad propagandą varyčiau. Ne, tai nėra reikalinga, nes sunkiai įsivaizduojama, kad mes būtume užmiršę savo vargą ir dar sunkesnę dalią kenčiančių 10000 tautiečių. Šitos padrikos mintys tėra tik prisiminimas dienų, labai netolimų dienų, kurios dar daugiui yra dabartis ir neapskaičiuota ateitis.

ALB Kr. Valdyba vajų daiktais ir pinigais skelbia pirmą kartą ir tik dviems mėnesiams. O mano nuomone, rinkliavos Vokietijoje paliktiems tautiečiams turėtų būti pastoviai vykdomos. Bet tai jau kitas klausimas.

Atsiliepdami į vajaus reikalu atsišaukimą, gerai apsidairykime ir pamatysime, kad turime net labai daug mums nebūtinai reikalingų dalykų: švarkų, suknelių, kelnių, batų, megstinukų, marškinių, skrybėlių, kojinių ir t.t., kurie labai ir labai pravers tiems, kurie jų stokoja.

Išaugo mergytė drabužėlį, tėvas ar močia "atgavo svorį", berniokas vyru užaugo - jie visi neišsitenka ankščiau pirktuose rūbuose. O tos mados keičiasi... Žinoma, palaikių daiktų neverta duoti. Ir paskutinio švarko nereikia nusivilkti.

Neturi kas atliekamo daikto - tenuperka maisto ar tiesiog pinigu prisideda. Būdų nelaimėn patekusiam padėti yra šimtai. Tereikia geros valios, noro ir svarbiausia, širdies.

J. Kalakonis.

WILLIAMSBURGO 1952 m. DEKLARACIJA

1951 m. vasario 11 d. prezidento Abraomo Linkolno gimtadienio išvakarėmis, susirinkę Philadelphi joje, kur buvo paskelbta Jungtinių Amerikos Valstybių nepriklausomybė, dešimties sovietų ir komunistų pavergtųjų Vidurio ir Rytų Europos valstybių atstovai pasirašė ir paskelbė tų valstybių išlaisvinimo tikslų ir principų deklaraciją. Toji deklaracija tuomet plačiai nuaidėjo po visą pasaulį,ji pasiekė irkomunistų kryžiuojamą Lietuvą.

Šiais metais, birželio 12 d., Williamsburge, Va., buvo iškilmingai minima Virginijos Teisių Chartos pasirašymo sukaktis. Tas aktas, "gerų Virginijos vyrų" pasirašytas 1776 m. birželio 12 d., sudarė visą epochą žmogaus teisių apsaugos srityje. Jo nuostatai buvo įrašyti į JAV knstituciją ir pateko beveik į visų civilizuotųjų valstybių konstitucijas. Suvažiavę į Williamsburgą, birželio 12 d. dešimties sovietų pavergtųjų Vidurio ir Rytų Europos valstybių atstovai pasirašė naują deklaraciją, pavadintą Williamsburgo 1952 m. Deklaraciją, kuri yra dar vienas visų dešimties valstybių atstovų suderintas žygis kovoje dėl tų valstybių išlaisvinimo. Ją pasirašė Albanijos, Bulgarijos, Čekoslovakijos, Estijos, Jugslavijos, Latvijos, Lietuvos, Lenkijos ir Vengrijos atstovai.

Lietuvos vardu tą deklaraciją pasirašė Lietuvos Įgaliotas Ministras Wašingtone Povilas Žadeikis, Patariamosios Lietuvių Grupės Pirmininkas Vaclovas Sidzikauskas ir PLG sekretorius Dr. A. Trimakas.

Deklaracijos tekstas:

— Jėga primestos mūsų kraštams komunistinės vyriausybės ir konstitucijos sutrypė laisves ir sužalojo tikrąją prasmę ir reikšmę humanistinių principų, įkūnytų tokiouse revoliuciniuose dokumentuose, kaip Virginijos Teisių Charta. Seniai aišku, kad socialinės, ekonominės ir humanistinės reformos, kurias komunistai skelbia, yra tik propaganda mūsų žmonės apgauti, kad bedievybės, totalistinio, reakcinio ir karinio sąmokslo pagalba primestų jiems kmunistinį režimą, kurio praktinės pasekmės — grąžinimas mūsų kraštų į vergijos laikų sąlygas Mes, dešimties senų valstybių, prispaustų komunistnio režimo, kuris paneigia mūsų tautų nepriklausomybę, išplėšia mūsų žmones iš savų namų palaimos, atima laisvę, tautines tradicijas ir demokratines institucijas, žemiau pasirašę egziliniai atstovai, susirinkome Burgesse Rūmuose, kuriuose 1776 m. birželio 12 d. buvo pasirašyta Virginijos Teisių Charta, šios istorinio įvykio sukakties proga paskelbti savo prisijungimą prie principų, išdėstytų didžiajame žmoniškumo dokumente.

Iš tų principų mes ypatingai pabrėžiame laisvą ir lygių teisių žmogų, jo neatimamą teisę džiaugtis gyvenimu, laisve ir nuosavybe, ir siekti laimės ir saugumo. Mes pakartojame, kad valdžia yra kilusi iš tautos ir kad vyriausybė yra tautos tarnas. Vyriausybės uždavinys yra didžiausios laimės ir saugumo sukūrimas. Jei kuri vyriausybės forma pasidaro šiam uždaviniui kenksminga, tautos teisė yra ją pakeisti ar nušalinti ir įsteigti naują vyriausybę. Teismas turi būti nepriklausomas vykdomosios valdžios. Rinkimai turi būti laisvi. Įstatymai neturi būti suspenduojami ar naujai leidžiami be valdomųjų valios.

Mes skelbiame viešosios teisenos teisę. Kaltinamajam turi būtl žinoma apkaltinimo priežastis ir pobūdis, Turi būti išsilaisvinta nuo prievartos liudyti prieš save. Turi būti išsilaisvinta iš savivališkų kratų ir areštų. Turi viešpatauti spaudos laisvė. Kariuomenė turi būti subordinuota valdomiesiems ir civilinei valdžiai. Neturi būti pakenčiama jokia vyriausybė, nesilaikanti etinių principų. Visi žmonės vienodai turi būti įgalinti išpažinti savo tikėjimą.

Mes žinome, kad mūsų tautos gali pasiekti saugumą ir laisvę tik įvykdžius tuos didžiuosius principus. Bet jie neįvykdomi, kol mūsų tautos neišlaisvintos iš tiranijos. Mes pareiškiame, kad, kai tik bus išlaisvintos mūsų tautos, dings slaptoji policija, koncentracijos stvyklos, priverčiamasis darbas, kankinamasis ir įbauginamasis tardymas, prievartavimai, areštai be teisminio nutarimo, genocidas ir deportacijos. Bus panaikinta klasinė diskriminacija, išskyrimas dėl tautinės ar rasinės kilmės, dėl religinių ar politinių įsitikinimų, religijos ir bažnyčios persekiojimas, kurios nors tautos dominavimas savąja galybe.

Stachanovizmas ir baudžiamieji darbo disciplinos įstatymai bus išlaisvinti iš priverstinės kolektivizacijos ir kolchozų.

Mes sutariame, kad tiranija, sukaustanti žmogaus mintijimą, bus panaikinta mūsų kraštuose — bet kokios mažumoje esančios klikos tiranja daugumai, lygiai ir daugumai, lygiai ir daugumos tiranijos mažumai.

Mes sutariame, kad teroro valdymas bus pakeistas laisvės valdymu, pagrįstu teise. Čia išdėstyti laisvės principai taps tautos vyriausybės pagrindu: vyriausybė tarnaus žmonėms ir bus kuriama pačių žmonių. Žmogus, bet ne valstybė yra tikrasis pažangos mastas, ir pati tauta nustatys politinės, socialinės ir ekonominės organizacijos formą, sukurtą socia liniu teisingumu pagrįsta tvarka.

Mes sutariame, kad bus atsteigta privatinė žemės nuosavybė ir kad žemė ir kita sukolektyvinta ūkininkų nuosavybė bus grąžinta tiems kurie žemę dirba. Vyriausybė nesikiš į kolektyvus ir kitas organizacijas, ūkininkų savanoriškai sukurtas ekonominiams uždaviniams.

Laisvos ir nepriklausomos savarankiškos verslo unijos ir darbo organizacijos bus darbininkų teisių ir interesų garantija. Darbininkai bus laisvi pasirinkti sau darbą ir vietą, kur jie nori gyventi ir dirbti. Darbininko teisės ir jo vertė bus tikrai apsaugota, o jo galimybės į socialinę ir ekonominę pažangą, neišskiriant nė nuosavybės teisių, nebus varžomos.

Mes žinome, kad Centro ir Rytų Europos tautos yra tikrai apsisprendusios po jų išlaisvinimo įsijungti į Laisvųjų Tautų Bendruomenę ir kad jos trokšta užimti joms priklausomą vietą didžiajame laisvųjų tautų sąjūdyje dėl geresnių santykių ir tampresnės sąjungos. Laisvosios tautos susiriš tvirtais ryšiais ir tuo būdu įsijungs į Jungtinių Europos Valstybių organizaciją.

Daugis šių principų jau buvo radę vietą mūsų valstybių konstitucijose, kol jos nebuvo didėjančio totalizmo pakeistos. Mes sutariam pasiūlyti mūsų tautoms visas čia išdėstytas teises ir principus ateityje inkorporuoti į visų mūsų tautų konstitucijas.

Mes ryžtamės toliau, padedant Dieviškąjai Apvaizdai ir tiems lojaliems piliečiams, kurie šiandien velka komunizmo jungą, užtikrinti, kad kai tik šios teisės ir principai bus įkūnyti mūsų tautų naujosiose konstitucijose, tai bus saugoma ir respektuojama bendrąjai Europos civilizacijos gerovei ir kultūriniam žmonijs palikimui. -

PRIEŠ DEKLARACIJOS PASIRAŠYMĄ ĮVYKO IŠKILMINGAS POSĖDIS WILLIAMSBURGO KAPITOLIUJE, ISTORINĖJE BURGESSESALĖJE, KURIAM PIRMININKAVO ADMIROLAS H.B. MILLER IR KURIAME DEŠIMTIES BUVUSIŲJŲ NEPRIKLAUSOMŲ, DABAR SOVIETŲ PAVERGTŲ ,VIDURIO IR RYTŲ EUROPOS VALSTYBIŲ ATSTOVAI PADARĖ PAREIŠKIMUS. LIETUVIŲ VARDU KALBĖJO V. SIDZIKAUSKAS.

VLIKas SUSITARIA

Lietuvos Diplomatines Tarnybos ir Vliko Delegacijos Pasitarimu Komunikatas

Š.m. liepos 21-24 d.d. Paryžiuje įvyko pasitarimai, kuriuose dalyvavo Lietuvos Diplomatijos Šefas Ministeris S Lozoraitis, Lietuvos Ministeris Londone B. K. Balutis, e. Lietuvos Atstovo p. Paryžiuje dr. S. Bačkis ir VLIKo Delegacija, kurią sudarė: J. Norkaitis, dr. P. Karvelis, T. Šidiškis ir dr. Ivinskis.

Pasitarimuose buvo svarstyti VLIKo ir Lietuvos Diplomatinės Tarnybos bendradarbiavimo reikalai. Susitarta priimti diplomatų pasiūlymą, kuriuo einant tasai bendradarbiavimas vyks tariantis VLIKo Pirmininkui su Lietuvos Diplomatijos Šefu.

Platesnės Lietuvių Konferencijos klausimu sutarta, kad tokia Konferencija yra reikalinga. Ją bendrai šauks Lietuvos Diplomatijos Šefas ir VLIKo Pirmininkas, susitarę dėl jos vietos, laiko, dalyvių ir darbotvarkės.

GENEROLAS VEIKIA NUALINTAME EGIPTE

KAIRO.—Išvaręs iš Egipto žemės prabangų karalių Faruką ir pademonstravęs pastarosiomis dienomos Kairo gatvėmis drausmingus savo kariuomenės dalinius ir tuo parodęs kietą savo valžios galią, dabartinis Egipto valdovas generolas Naguib paskelbė kariuomenės reikalavimą dėl žemės reformos Egipte. Pagal kariuomenės paruoštą žemės reformos planą, Egipte niekam neleidžiama turėti daugiau kaip 200 akrų žėmės. Didiesiems Egipto žemvaldžiams už nusavintą žemę bus išmokama per 30 metų ilgalaikėmis ratomis. Nusavintoji žemė bus parduodama Egipto beturčiams, teikiant jiems tų pačių 30 metų išsimokėjimo lengvatas. Teigiama, kad 500 turtuolių žemvaldžių, jų tarpan įskaitant ir nukeldintą nuo sosto karalių Faruką ligi šiol valdė didesnę dalį Egipto 6 milijonų akrų kultivuojamos žemės. Tuo tarpu du milijonai Egipto ūkininkų ligi šiol visi kartu turėjo mažiau kaip 800,000 akrų. Žymi dauguma viso 20 milijonų Egipto gyventojų skaičiaus ligi šiol buvo bežemiai laukų darbininkai.

Užsienio korespondentai iš Kairo praneša, kad Naguibo pademonstravimas kariuomenės dalinių Kairo gatvėmis turėjo aiškų tikslą įtikinti Egipto politikus, kad šiuo metu Egipte nėra jokio kelio išvengti kariuomenės reikalavimo, jog visos parlamento partijos prieš sugrįšdamos į politinį vidaus gyvenimą turi nusikratyti tais savo vadais, kurie dalyvavo buvusios vidaus politinės santvarkos neteisybių ir išnaudojimo siautėjime.

Be kita ko, generolas Naguib, kalbėdamas per Kairo radiją angliškai, pareiškė: "Aš užtikrinu kiekvieną, kad Egiptas visumet brangins Anglijos tautos draugiškumą".

NEPATIKIMAS TEIGIMAS

PARYŽIUS. — Kaip praneša Tarptautinė Žinių Agentūra, iš Muencheno į Jungtines Amerikos Valstybes sugrįžo Amerikos Komiteto Išlaisvinimui Rusijos Tautų atstovas Isaac Don Levine, išbuvęs to Komiteto direktorium Europoje 15 mėnesių. Minimo Komiteto pirmininku yra, buvęs JAV ambasadorius Sovietuose, admirolas Alan G. Kirk.

Isaac Don Levine, kuris yra laikomas dideliu komunizmo žinovu, pareiškė, kad Sovietų Rusijos žmonės yra panašūs į "prislėgtos nuotaikos kalinių masę, kuri laukia ateinančio iš anapus kalėjimo vartų išlaisvinimo". Isaac Don Levine pabrėžė savo gilų įsitinimą, kad Sovietų Rusijos valdomose teritorijse nėra jokio požeminio rezistencinio veikimo ir jokio organizuoto rezistencinio judėjimo. Toliau minimas Levine teigia, kad Amerikos tauta ir atsakingieji jos vadovai, suinteresuoti kova prieš pavyzdžio neturinčią sovietinę propagandą, pastaraisiais metais yra nelaimingai suklaidinti neaiškių grupių, patikėdami, kad Ukrainoje, Baltgudijoje ir Kaukaze veikia kariniai pasipriešinimo daliniai. "Kiekvienas pagalvos, — teigia Isaac Don Levine, — kokie galėtų būti motyvai tų grupių, kurios nuolat bando pateikti Vakarų tautoms klaidinančius pasakojimus apie sukilimus ir kariuomenių dalinius miškuose bei kalnuose". Tai Levine paaiškina teigdamas, kad slaptoji Sovietų policija turi užsieniuose tam tikras agentūras, kurios organizuoja užsieniuose centrus, besiskelbiančius pogrindžio revoliuciniais vienetais ir turinčiais ryšį su anapus geležinės uždangos. Praktiškai, teigia Isaac Don Levine, šių agentūrų tikslas yra tuo būdu pagauti lengvai tikinčius kovojančius anti-komunistus pabėgėlių tarpe. "Mes privalome pamiršti visas tas kalbas apie pasipriešinimus ir sukilimus, o taip pat savo lūkesčius, kad Sovietų Rusija subyrės iš vidaus", — pabrėžia Isaac Don Levine.

Šio amerikiečių anti-komunistinės akcijos atstovo uždavinys Europoje buvo suburti rusų ir kitų tautų pabėgėlius į vienalytį priešbolševikinį frontą.

Perduodama JAV Naudojimui Manus Sala

Sugrįžęs iš ANZUS konferencijos Honolulu saloje, Australijos užsienių reikalų ministeris pranešė, kad amerikiečiai vėl yra pakviesti naudoti Australijai priklausančią Pacifiko vandenyne Manus salą kaip karinę bazę. Manus sala amerikiečių buvo naudojama Antrojo Pasaulinio Karo metu po to, kai japonų užimtą ją atsiėmė gen. MacArthuras, tačiau šiam karui vos pasibaigus tarp amerikiečių ir australų kilo ginčas dėl tolimesnio tos salos naudojimo ir tuometinė darbiečių vyriausybė paprašė amerikiečius salą apleisti. Manus sala yra labai reikšmingas kariniu požiūriu punktas Pacifiko gynybos sistemoje.

V. Sidzikausko kalba Williamsburge

PONAS ADMIROLE , PONIOS IR PONAI!

„Idėjos, jei didžios, nemiršta, kaip žmonės„ — sako žymusis mūsų poetas, tautinio atgimimo pranašas. Tokios idėjos skatina žmonių pažangą ir įtaigoja žmonijos linkmę. Tokios idėjos yra įkūnytos Virginijos Teisių Chartoje: jos anuo metu buvo revoliucinės, o šiandien yra daug reikšmingesnės, negu bet kada kitados. Jos jau seniai virto civilizuotojo pasaulio paveldėjimu.

Šių idėjų įtaka tautoms ir jų vadovų galvosenai įvairavo pagal atskirų valstybių ir žemynų geografinę padėtį ir istorines bei kultūrines aplinkybes. Pavyždžiui, lietuvių tauta šimtmečius kovojo, gindama žmoniškumo teises, tautos valdymosi ir religinės tolerancijos principus, sudarančius šiandien čia minimos deklaracijos pagrindą. Leiskite man Tamstoms priminti, kad Lietuva du šimtus metų kovodama atlaikė V. Europos medžiagomis ir žmonėmis remiamus kryžiuočių ordinų puolimus, siekusius Lietuvoje ginklu ir prievarta įvesti krikščionybę. Tačiau lietuviai ir šios mirtinos kovos metu kvietėsi katalikų, stačiatikių, žydų ir musulmonų tikėjimo amatininkus, ūkininkus ir pirklius apsigyventi Lietuvoje ir suteikė jiems, svetimšaliams, visas teises išpažinti ir skleisti savąjį tikėjimą ir statyti savąsias maldyklas. Lietuvos valdovas Gediminas 1323 m. savo laiškuose papiežiui, vakarų valdovams ir laisviesiems miestams išdėstė savo tolerantingą nusistatymą. Karalius Kazimieras, penkioliktojo amžiaus pusėje, paskelbė tiems laikams garsią chartą „Neminem Captivabimus" kuria buvo laiduojamos žmogaus teisės ir religinės laisvės.

Kai religiniai karai, suskaldę Europą, privertė daugelį žmonių emigruoti į Šiaurės Ameriką, Lietuva konstituciniais aktais sudarė tokias sąlygas, kuriose religiniai ginčai neberado vietos. Kitą dieną po šv. Baltramiejaus nakties žudynių Lietuva 1573 metų Varšuvos konfederacijos aktu sutarė su Lenkijos seimeliais religinės tolerancijos būdą, kuris tuojau rado vietą Lietuvos Statute, tame Lietuvos imperijos konstituciniame įstatyme ir teisiniame kodekse. Šis konfederacijos aktas, įkūnytas Lietuvos Statuto III-čioje dalyje ir pakartotas IX-toje ir XI-toje dalyje, užtikrino, kad "religiniai priešininkai" laikysis abišalės taikos, religiniuose dalykuose nesinaudos prievarta ir nebus toleruojama diskriminacija asmenų dėl jų religinių įsitikinimų ar tikybinės priklausomybės politiniose, civiliniuose ar paveldėjimo teisės dalykuose. Kiekvienas išrinktas Lietuvos ir Lenkijos valdovas turėjo prisiekti šiai Chartai, kuri buvo jo išrinkimo sąlyga.

Ūkanotose Lietuvos politinės laisvės dienose, kurios chronologiškai sutapo su Virginijos Teisių Chartos paskelbimu, šio istorinio dokumento įdėjos skatino ir padrąsino Lietuvos patriotus sustiprinti jų pastangas, siekiančias išlaisvinti kraštą iš caristinės Rusijos okupacijos.

Atstatytos Lietuvos valstybės konstitucija, priimta Steigiamojo Seimo 1922 m. rugp. mėn. 1 d., buvo tiesioginiai ir netiesioginiai labai įtaigojama Virginijos Teisių Chartos ir šios didžiosios valstybės konstitucijos. Tatai buvo natūralu, turint prieš akis faktą, kad kone ketvirtadalis lietuvių tautos gyvena Jungtinėse Valstybėse. Dviejų pasaulinių karų protarpyje lietuvių tauta džiaugėsi demokratinių institucijų ir žmoniškųjų teisių teikiamąja gerove.

Taigi lietuviu tauta buvo tarpe tų valstybių, kur Virginijos Teisių Chartos formuluotosios įdėjos buvo giliai įleidusios šaknis į tautos politines tradicijas ir turėjo įtakos į konstituciją.

Sovietų Sąjungos ginkluotasis įsiveržimas ir Kremliaus komunistinės marionetinės vyriausybės primetimas sustabdė laimingą tų idėjų raidą.

Cituoju mintis iš rezoliucijos, priimtos vadinamojo liaudies seimo: "Dabar liaudis, galingosios raudonosios armijos padedama... įsteigė savo krašte tarybų valdžią. Jei liaudis galėjo įsteigti savo krašte teisingiausią santvarką — tarybų santvarką—turime būti dėkingi Sovietų Sąjungai".

Ką gi tarybų santvarka iš tikrųjų reiškia? Individui ji reiškia visų principų ir idėjų, įkūnytų Virginijos Teisių Chartoje, paneigimą, Sovietų slaptosios policijos agentų vykdomą moralinį ir fizinį naikinimą, vykdomą masinėmis žudynėmis ir masinėmis deportacijomis. Lietuvių tauta nėra išgyvenusi panašios nelaimės jau nuo XIII irXIV šimtmečio, kai įsiveržę kryžiuočiai ugnimi ir kardu teriojo lietuvių teritoriją.

Lordo Actono tezė, — kad "tautybės nepripažinimas implikuoja ir laisvės atėmimą" ir kad "valstybė, negalinti patenkinti skirtingų rasių, pati save pasmerkia"— yra mūsų laikais pavaizduojama "moderniškos" Sovietų Sąjungos praktika, kuri savo grobuoniškus nagus suleido į visos eilės Europos ir Azijos senųjų, laisvę mylinčių ir pažangių tautų kūną. Komunistinis sąmokslas sukūrė savotišką žmogaus tipą, Kremliaus politikos įrankį, pajuokiamai "Moskovitu" vadinamą. Šitas terminas (jokiu būdu nesuplaktinas su senu istoriniu moskovitų vardu) reiškia bet kurios rasės ar religijos žmogų, aklą netolerantingojo sovietinio komunizmo fanatiką, kuris aklai paklusta politbiuro įsakymams, nebodamas savo krašto, savo tautybės, savo šeimos interesų.

Sovietinė sistema yra pasmerkta žlugti. Ji negali ilgai laikytis. Ji negali atsukti istorijos laikrodžio ir užslopinti žmonijos ilgos ir našios kovos dėl laisvės, dėl žmogaus vertės, dėl sąžinės ir žodžio laisvės.

Tegul šitas Virginijos deklaracijos minėjimas paskatina laisvojo pasaulio žmones, kur jie bebūtų, dirbti savo brolių, esančių už geležinės uždangos, išlaisvinimui. Tai pasieksime giliu tikėjimu ir bendromis pastangomis.

APSUNKINAMA JAV IMIGRACIJA

Senatas priėmė įstatymo projektą, kuriuo sujungiama, sutvarkoma ir iš dalies pertvarkoma daugybė ligi šiol įvairiais laikais priimtų nuostatų apie imigraciją į Jungtines Valstybes. Ankščiau panašų įstatymo projektą yra priėmę Atstovų Rūmai. Dabar speciali komisija suderins mažus abiejų projektų skirtumus ir įstatymo projektas bus perduotas prezidentui pasirašyti.

Tačiau galimas dalykas, kad prezidentas to įstatymo nepasirašys, o ar susidarys du trečdaliai balsų prezidento pasipriešinimui nugalėti, ne visai aišku. Taigi gali atsitikti, kad naujasis įstatymo projektas dar ir nepavirs įstatymu.

O jei pavirstų, tai viltys apie kokį nors imigracijos galimybių padidėjimą turėtų baigtis. Nes priimtame projekte ne tik nėra jokių palengvinimų, bet greičiau yra dar apsunkinimų.

Labiausiai pries šį sen. McCarrano projektą kovojo New York senatorius Lehmanas. Jis ir jo grupė siūlė net 200 pataisų, su kurių tik 21 McCarranas sutiko, bet tai kaip tik labai nereikšmingos pataisos; kai kurios iš jų tik paprasčiausių korektūros klaidų atitaisymai.

Atmestos štai kurios svarbiausios Lehmeno ir kt. siūlytos pataisos:

1. Nuimti "morgičius" nuo kvotų tų kraštų, kuriems jie buvo uždėti ryšium su tremtinių imigracija (kap žinoma, tremtniai buvo įleisti, išnaudoant po pusę jiems skirtos kvotos ateities sąskaiton);

2. Leisti vienų kraštų neišnaudotas kvotas panaudoti imigrantams iš tų kraštų, kurių kvotos jau išnaudotos;

3. Panaikinti dėsnį, pagal kurį geltonosios ar su geltonąja maišytos rasės asmenims tegalima naudoti atitinkamų Azijos kraštų kvotas, nors jie būtų ir kur kitur gimę. (Pvz., kinų ar japonų rasės asmuo, gimęs Prancūzijoj, galės imigruoti tik Kinijos ar Japonijos kvotos ribose, o ne Prancūzijos; Kinijos kvota yra 100, Japonijos — 185 per metus).

Pasirodo, kad "morgičiai" ant kvotų daugiausiai yra palietę Pabaltijo kraštus. Po pusę kvotos jau laikoma išnaudota:

Latvijos	iki	2274 metų,
Estijos	„	2164 „
Lietuvos	„	2087 „
Graikijos	„	2013 „
Rumunijos	„	2004 „
Lenkijos	„	1999 „
Vengrijos	„	1985 „

Žinoma, Lehmano pataisa dėl panaikinimo tų kvotų apsunkinimų lietuviams ypatingai didelių galimybių nesukurtų, nes Lietuvos kvota iš viso nedidelė ir pusė jos tesudaro apie 190 asmenų per metus. Tai šiek tiek pagreitintų, bet dar neišspręstų problemos visų pageidaujančių dabar į šį kraštą atvykti.

Daugiau reikšmės turėtų galimybė panaudoti neišnaudotąsias kvotas, nes vien tik britų didžiulė kvota atidengtų plačias galimybes, kadangi ji faktiškai mažai teišnaudojama. Bet ir ši pataisa buvo atmesta. Anot McCarrano, 154,000 bendra kvotos suma yra maximum, o ne minimum, kiek šis kraštas sutinka kasmet įsileisti imigrantų. Jis mano, kad ir gerai, jei dalis to skaičiaus lieka neišnaudota, nes jei būtų viskas išnaudojama, tai imigrantų būtų perdaug. O svarbiausia, kad atvyktų daug nepageidaujamų asmenų.

Ši pastaroji pastaba buvo padaryta, nurodant į trečiąją pataisą, liečiančią geltonosios rasės asmenis— girdi, per porą dešimčių metų pasikeistų Amerikos veidas. Bet atrodo, kad McCarranas nenori būti dosnus ir kaikurioms resėms iš Europos.

OKUPUOTOJE LIETUVOJE

IŠLEISTAS NAUDINGAS VEIKALAS.—TSRS Mokslų akademijos Miklucho-Maklajaus vardo Etnografijos institutas išleido istorijos mokslų daktaro P. I. Kušnerio veikalą "Etninės teorijos ir etninės sienos". Antroje šio veikalo dalyje autorius specialiai tyrinėja pietryčių Pabaltijo (buv. Rytprūsių) etninę praeitį, remdamasis archeologiniais, etnografiniais, lingvistiniais ir raštiniais šaltiniais. Knygoje išspausdintas gausus skaičius žemėlapių, diagramų, iliutracijų. Veikale pateikta medžiaga betarpiškai liečia lietuvių etnogenzės klausimą ir kultūros vystymąsi.

NAUJI LAIVAI NEMUNE.—Kaip praneša komunistų spauda, iš Kauno prieplaukos išplaukė į pirmą šių metų kelionę dizelinis keleivinis laivas "Levas Tolstojus", vedamas kapitono Grigo. Garlaivis nuplaukė į Jurbarką. Po kurio laiko žemyn Nemunu į Vilkiją išplaukė kitas keleivinis laivas "J. Janonis" (kapitonas Kučinskas). Šie abu laivai pradėjo navigacijos sezoną Nemunu. —"Nemunu plaukiojančių laivų skaičius šiais metais padidinamas. Greitu laiku bus perduodami eksploatacijon nauji dizeliniai laivai "Tarasas Ševčenko" ir "Vilnius". Taip tad ši sezoną Nemune plaukios jau beveik vien naujo tipo laivai, kurie pakeis senuosius ratinius garlaivius. Naujieji laivai išvysto du kartus didesnį greitį, jie pasižymi tobula valdymo sistema, patogiai įrengtomis kajutėmis, reikalauga žymiai mažesnio degalų kiekio,"—rašo komunistai.

SPORTAS.—Kaunietis Algirdas Šocikas balandžio 15 d. Maskvoje trečią kartą iš eilės iškovojo visos Sovietų Sąjungos sunkaus svorio bokso čempioną vardą, nugalėjęs anksčiau buvusį čempioną Koroliovą.—Č. Balčiūnas yra "Respublikinės kategorijos sporto teisėjas". —Šachmatininkas V. Mikėnas, tituluojamas TSRS nusipelniusiu sporto meisteriu, organizuoja ir vadovauja kaimo šachmatininkų ir šaškininkų varžyboms. Šachmatininkų pirmenybes laimėjo Ratkevičius iš Kaišiadorių, o šaškininkų — rusas Kiziejevas, Švenčionių rajono agronomas. Šachmatininkų varžybose antrą vietą laimėjo Norvaišas nuo Telšių, trečią Juzėnas nuo Anykščių. Šaškininkų antrą vietą laimėjo Sinkevičius nuo Kybartų, trečią,—Paulauskas nuo Salantų. Moterų šachmatininkų grupėje pirmą vietą laimėjo Stankūtė nuo Anykščių, antrą — Kaušilaitė nuo Švenčionių. Balandžio 15 varžyboms pasibaigus, paskelbtas naujas varžybų ratas.—Balandžio mėn. 16 d. grįžo iš Kijevo Vilniaus moterų ir Kauno vyrų krepšinio komandos, dalyvavusios dešimties miestų varžybose. Pranešama, kad: "Turnyrą pelnytai laimėjo Tblisio komanda. . . . Jie pralaimėjo tik vienerias rungtynes — talinie čiams. Trys komandos — Talino, Kauno ir Rygos — surinko vienodą taškų skaičių ir pasidalino vietomis pagal krepšių santykį.— "Neblogai užsirekomendavo jaunimas. Visų pirma tai pasakytina apie Stonkų, kuris komandai surinko didžiausią taškų skaičių. Kauno rinktinėje debiutavo augantis žaidėjas, Politechnikos instituto studentas Matačiūnas." — "Moterų grupėje maskvietės buvo visa klase pranašesnės už savo varžoves. . . . Vilniaus krepšininkės, dalyvaujančios turnyre pirmą kartą, užėmė šeštą vietą ir tuo pačiu jėjo į stipriausių šalies komandų tarpą."

TEIRAUJASI ADRESŲ.

Vieno Vilniaus fabriko komitetas šių metų kovo pradžioje ėmė skatinti darbininkus, kad rašytų laiškus savo giminėms į Jungtines Amerikos Valstybes. Darbininkai aiškinosi, kad jei ir turėtų ten giminių, tai nebežino adresų. Daugumas iš tikrųjų jų nebežino, o be to, vengia patekti į pinkles. Tada iš rajkomo atvyko rusė inžinierė ir politinių seminarų vedėja ir klausinėjo tiktai, kas turi giminių Amerikoje, nesvarbu, ar žino ar nežino adresų. Reikalavo pasakyti Amerikoje gyvenančių giminių vardus-pavardes, tuos adresus, kuriuos anksčiau žinojo, o jei ir to nežino, tai bent kada jie į Ameriką išvyko. Žadėjo adresus surasti.

DVIVEIDIS MASKVOS SANTYKIAVIMAS

PARYŽIUS. — Kaip praneša Tarptautinė Žinių Agentūra, Jungtinių Amerikos Valstybių diplomatai Europoje yra labai susirūpinę keistu psichologiniu Sovietų Rusijos dviveidžiu karu. Sovietų diplomatai užsieniuose pastaruoju metu aiškiai pastebimai yra sušvelninę savo laikyseną Vakarų valstybių atžvilgiu, propaguodami pasitikėjimu ir taikingumu paremtą komunizmo egzistavimą šalia kapitalistinės sistemos. Tuo tarpu pačioje Sovietų Rusijoje Kremliaus propagandos mašina yra užsukta didžiausiai kompanijai ugdyti ir kelti gyventojų tarpe neapykantai prieš Ameriką. Patiriama, kad Sovietų Rusijos teritorijoje ši prieš Ameriką nukreipta propaganda dar niekumet nebuvo pasiekusi tokio įkarščio.

Pastaruoju metu Vakarų valstybių diplomatai bei žurnalistai labai dažnai yra kviečiami į Sovietų gerynių pobūvius. Sovietų generolai bei aukštieji valdininkai uoliai lanko Vakaru valstybių ruošiamus pobūvius. Tuo pačiu metu Sovietų teritorijoje gyventojams su negirdėto masto įkarščiu aiškinama, kad Jungtinės Amerikos Valstybės yra "imperialistinė pabaisa, vykdanti nusikaltėliškus žiaurumus, plečianti bakterinį karą ir grąsinanti Trečiuoju Pesauliniu Karu". Propaguojamos prieš Ameriką neapykantos lygis Sovietų Rusijoje šiuo metu yra pasiekęs kone to paties masto, kokio Sovietuose buvo imtąsi prieš nacionalsocialistinę Vokietiją, šiai pradėjus prieš Sovietų Rusiją karą.

Naujasis Jungtinių Amerikos Valstybių ambasadorius Maskvoje George K. Kennan, kuris yra laikomas dideliu Sovietų politikos žinovu, savo pranešime Vašingtonui teigia, kad ši neapkantos kompanija yra sąmoningai režisuojama Politbiuro specialiam tikslui. Ambasadorius mano, kad tai reiškia, jog Stalinas su savo draugais ruošiasi kokiam nors naujam tarptautiniam žygiui.

Vincas Kazokas

SAULETEKIS

Ir čia pat, nelaukdama atsakymo, pradėjo teisintis, kodėl su mano mintimi nesutinkant. Esą, reikia su liūdesiu kovoti, kaip su puolančiu žvėrim. Aišku, galį būti kartais liūdna, bet kodėl ypatingai naktį ir būtinai kiekvienam? Ar todėl, kad su nakties tamsa žmogų užgulanti baimė: nematydamas daiktų jis jaučia baisią vienumą ir draugę nepasotinamą savyje tuštumą? Bet toki kankinanti naktis tesanti tik tiems, kurie patys nepajėgūs savęs užpildyti. Todėl jiems liūdna ir šiurpu. Todėl jie bėga iš namų, kad tik nebūtų vieni. Bet kitiems naktis yra didelė ramintoja: ji užgydanti dienos iškirstas žaizdas ir užtrinanti atstumus tarp tavęs ir mano siekiamojo tikslo. Gi žmonės, siekią ir kupini vilčių, negalį būti liūdni.

—Bet jeigu tokio tikslo neturima? Jeigu per naktį nesumerki akių bijodamas naujos aušros, kuri atneš tau dieną, ir tu nežinosi, kaip ją sunaudoti? Bijai tada ne nakties - bijai dienos, kas yra daug baisiau... - Aš jaudinausi kalbėdamas ir drauge stebėjausi, kaip iš karto ji palietė man skaudamą vietą. Ir sakiau, kad tokiems, tuštuma sergantiems žmonėms mirtis esanti palaima ir ramybę nešanti dorybė. Ir čia pat jai ėmiau pasakoti savo pažiūras į gyvenimą. Ji klausėsi mano žodžių truputį palenkusi galvą ir buvo panaši į mergaitę, pirmą kartą pabudusią iš savo vaikiškų svajonių.

Gretimam medy kažkas sučežėjo, ir iš šakų išpuolęs paukštis, tikriausia mūsų kalbos pažadintas, pažeme nuskrido parko glumon. Aš nutilau. Ji papurtė galvą į mane nepažiūrėdama ir po valandėlės pasakė: - Aš nesuprantu jūsų. Ligi šiol nebuvau sutikusi žmogaus, kuris neturėtų tikslo. Tada jis turįs būti arba nepaprastai laimingas, kaip dangaus angelai ir šventieji, arba prislėgtas nepakeliamos nevilties. O gal.. - Ir ji nebaigė, tik pasilenkusi nuskynė žolės laiškelį ir kramtydama kažką galvojo. Tuo tarpu aš vėl užkūriau pypkę ir laukiau, kol ji pabaigs savo mintį. Ji dar kartą pakartojo tą patį „O gal„ kaip atsakinėdamas neišmoktą pamoką mokinys ir staigiu judesiu atsisuko į mane: - Keista, iš tiesų! Tada sakykite gi, ką jūs galvojate?

Šitas klausimas mane išmušė iš lygsvaros. Aš nesupratau, kas šitame klausime slėpėsi: patyčia ar vaikiškas smalsumas. Bet ji žiūrėjo į mane tokiu nekaltu žvilgsniu, kad aš nebandžiau priešintis.

—Ką aš galvoju? Ką aš turėčiau galvoti? Patsai galvojimas pagaliau man pasidarė lygiai beprasmis, kaip vakarykštė diena. Jeigu norite - aš ieškau priemonių užmušti ateinančią dieną dar prieš jai užtekant. Jus tai gąsdina? Bet aš jums sakau: aš ją užmušiu, ir gal būt sekanti diena jau tekės ne man...

Paskutinius žodžius ištariau kietai, net grąsomai, bet ji buvo rami lyg būčiau kalbėjęs apie mėnulio įtaką įsimylėjusių miegui.

—Bet kam visa tai? Kam tosios tuščios kalbos ir toji vaidyba pačiam sau, kuri neįtikina net jūsų paties? Aš netikiu jūsų žodžiais, lygiai kaip ir jūs pats. Darydamas tokį žingsnį niekas ilgai nesvarsto - tėra tik akimirkos klausimas. Iš to, ką jūs man pasakojot, man darosi aišku, kad jūs nesate iš tų žmonių, kurie pirmiau padaro, o tik vėliau galvoja. Jūs gi priešingai - daug mąstote, ir tasai mąstymas kaip tik pastoja jums kelią veikti. Iš čia ir kyla toji jūsų baimė, baimė gyventi, nes juk gyventi reiškia ne ką kitą kaip veikti, o jūs tam visai nesiryžtat. Jūs žavitės mirtim, kuri nukerpa visus kelius ir galimybes veikti. Bet jūs ir mirti negalite, negalite mirti taip, kaip jūs vaizduojatės, nes tokiai mirčiai reikia pasiryžimo ir veiksmo.

Staiga ji pakėlė galvą ir ištiesusi ranką riktelėjo:

—Žiūrėkite, žiūrėkite! - Per dangų dideliu lanku krito kibirkčiuojanti žvaigždė. Aš tikiu, kad šią akimirką ji visa užmiršo ir šitą švystelėjimą išgyveno kaip stebūklą. Tarsi žado netekusi ji kurį laiką sėdėjo akis įsmeigusi į dangų, ir tik kai aš mostelėjau ranka nuvydamas nuo kaktos įsisiurbusį uodą, ji prisiminė mane ir paklausė:

—Jums patinka krintančios žvaigždės? - Bet aš nemokėjau jai atsakyti, ir ji kalbėjo toliau: - Man tai nepaprastai patinka. Aš visa mėgstu, kas šviečia ir spindi. Jūs skaitote poeziją? Negali būti! O aš ja tiesiog gyvenu. Aš išsirenku pačius giedriausius eilėraščius ir pati sau balsu skaitau. Žinau vieną poetą, kuris rašo apie juodas žvaigždes ir juodą ugnį. Greičiausiai jis yra aklas, arba mažiausiai panašus į Tamstą, kuris sėdi užsidaręs savyje ir svajoja apie jam pačiam nežinomus tikslus. Kokio gi tikslo gyvenime trokštat? Ar galima jį įvardinti? Gal visi mūsų įsivaizduoti tikslai tėra tik iliuzija prieš tuos, kurių mes nesuvokiame. Dažnai pasitaiko, kad mes viena siekiam, o gaunam visai kitą. Ar jūs galit pasakyti, ko čia atėjote? Ko mes čia susitikom? Greičiausiai mums tas paaiškės tik po daug laiko. Visą vakarą aš jaučiau savyje kažkokį nerimą, tarytum kas būtų mane šaukęs. Aš nieko nenorėjau sutikti ir pasukau kaip tik į šitą nuošaliausią parko vietą, kur niekas nevaikšto. Ir atėjau čia gal tik tam, kad jums parodyčiau krintančią žvaigždę. Mane mokė, kad krintanti žvaigždė reiškia žmogaus gimimą žemėje, ir kas tuo laiku ko nors palinki tam gimusiam mažutėliui, tas ir išsipildo. Ir aš pagalvojau: o kad jis užaugtų dideliu poetu. Gal mano tikslas ir buvo nulemti ano būsimo žmogaus ateitį. Kas žino. Ir esu laiminga. O jūs bijote dienos! Jūs taip sakėte - dienos. Bet juk diena ir yra gyvenimas. Kiek daug žmonių gyvena visai neklausdami kam, gyvena dėl paties gyvenimo, kuris patsai padiktuoja tikslus ir reikalavimus. O jūs užsidarot kambaryje, aklinai užsidangstot langus, kad neįsivogtų saulės spindulys. Todėl jūsų mintys tokios juodos. Draugaujant su mirtim, kuri jums nežada jokios šviesos, kad ir kažin kaip kilniai ją vaizduotumėtės: ji visados bus nugalėtoja, nors ir patsai ją pasiimtum.

Ir kai ji momentui nutilo, aš neturėjau ką atsakyti. Man buvo gera klausytis jos ramaus ir lygaus balso ir aš norėjau kad ji taip kalbėtų be paliovos, nes tą valandą jaučiausi kaip kūdikis, kuris klausosi savo motinos balso, ir jeigu ji tik nustotų momentui dainavusi jis tuojau pradėtų verkti.

—Man aišku, kodėl jūs nekenčiate dienos, - vėl prabilo ji tuo pačiu tonu nepakeldama akių, - jūs nesate jos matęs, Taip, jūs nesate jos matęs. O reikia pirmiau pamatyti dieną - nuo aušros ligi sutemų ją išgyventi, ir tik po to jūs galite nekęsti jos, jeigu patinka - mirkite. Bet būkite atviras ir sąžiningas. Gi dabar dieną vaikščiodamas nešiojatės naktį savo širdyje. Aš gi supraščiau priešingai: dieną reikia gyventi, ir naktį ją sapnuoti. Ir tada pats pajusit gyvenimą visoje pilnybėje. Tikslai patys atsiras. O gal gyvenimas yra patsai sau tikslas, gal būt jo vertė ir prasmė yra jame pačiame, kaip meno kūrinyje. Argi galima atskirtai gyvenimą nuo mūsų pačių? Ir todėl išsižadėt gyvenimo būtų tas pats, kaip išsižadėti paties savęs. Bet ar tai įmanoma?

Su šiais žodžiais ji atsisuko į mane. Bet aš tylėjau. Be abejo, jūs netikėsit, tačiau ji mano suktas teorijas čia pat tiesiog žaisdama sugriovė. Aš buvau panašus į akląjį, kuris atkakliai ieškojo durų ten, kur jų nėra. O ji iš priešingos pusės jas atvėrė ir įleido šviesos. Jos klausydamas aš stebėjausi: tarpais ji man atrodė vaikas žvelgiąs į viską savo apimtim, tarpais ji buvo žmogus, susikroves aruodus patirties.

LEARN ENGLISH

RADIO PROGRAMME "FOR NEW AUSTRALIANS"

Broadcast by the Australian Broadcasting Commission

Very Easy Lessons 1-26.

In these lessons you will learn to SPEAK English. You know some English words. In these lessons you will learn to put the words in groups.

Saturday, 6th September, 1952.

Lesson No. 10.

JOHN: Is that Paul?

MARY: Yes, he's on a bicycle. He's going to a football match.

PAUL: Where's John?

MARY: He's in the car. He's stopping the car. He's coming here.

JOHN: Where's Mary?

PAUL: She's in the kitchen. She's making soup.

JOHN: Is Paul in the car?

MARY: No, he's not in the car. He's on a bicycle.

Saturday, 13th September, 1952.

Lesson No. 11.

In this lesson you learn about "WILL" the word for to-morrow:

PAUL: Listen, John. I will come and look at the car. . . .

JOHN: But can you fix cars, Paul?

PAUL: Of course, I'm a mechanic!

JOHN: A mechanic! That's great!

MARY: Oh, that is good, Paul. Then we will all go to the sea to-morrow. It will be a lovely day! Will you put the car in the garage, John?

JOHN: Not to-day, Mary. I will put it in a garage to-morrow.

PAUL: No, no, John. I will come home with you. I will look at the car.

PAUL: You will — will you? I will — will I? We will go — will we go? Now that's not hard

Saturday, 20th September, 1952.

Lesson No. 12.

In this lesson Paul will learn about WON'T. . . .

MARY: Will you go to Melbourne, John?

JOHN: Yes, I will . . . No, I won't. The car is out of order.

PAUL: The car is out of order —the car is "caput". I understand that. But "WON'T", Mary? What is "won't"?

MARY: "WON'T" is "WILL NOT". Listen.

JOHN: Will you make the coffee?

MARY: Yes, I will . . . No, I won't.

JOHN: Will you go to work on Monday?

MARY: No, I won't. . . . Yes, I will!

JOHN: Will Paul go to work on a bicycle to-morrw?

MARY: Yes, of course he will go to work on a bicycle.

PAUL: Oh no, I won't! No to-morrow! To-morrow is Sunday.

MARY: Well, Paul knows that now!

Saturday, 27th September, 1952.

Lesson No. 13.

Paul learns about the words "where", "when" and "who".

PAUL: I always go to work on Monday. I go to work every Monday.

So, of course, I'll go to work next Monday.

MARY: What is that?

PAUL: It's a telegram.

JOHN: WHERE is it?

PAUL: It's on the table, John.

MARY: WHEN will Olga come?

PAUL: She'll come next Tuesday.

JOHN: WHO is Olga?

PAUL: She's my girl-friend.

Easy Lessons 27-52.

Saturday, 6th September, 1952.

Lesson No. 36.

Mary, John and Paul are going fishing and Paul practises "do" and "don't".

JOHN: Paul! Put your overcoat on—you'll want it. It's cold. Where is it?

PAUL: I dn't know. Will you look behind the door, John? Is it there?

JOHN: Yes, here it is.

PAUL: Thanks. I dn't know where my fishing rod is!

JOHN: For heaven's sake don't look for that now. I have three fishing rods in the car. You can have one.

PAUL: That's lucky! Does Mary like fishing?

JOHN: Yes, but she never catches a fish!

MARY: Oh, yes I do!

PAUL: Do you? Where are you, Mary?

MARY: Sitting in the lounge.

Saturday, 13th September, 1952.

Lesson No. 37.

To-day, Paul learns to use "enough" and "the same" and "different".

MARY: I'm going to make some sandwiches for afternoon tea, John, but I haven't enough butter.

PAUL: Here is a little butter on this plate.

MARY: Yes, but it's not enough.

There's very little butter there. There is only enough for one piece of bread. Will you go to the shop, John, and buy a pound of butter for me?

PAUL: II'll go to the shop, Mary. I must buy a packet of cigarettes, too, so I can buy the butter.

MARY: Thanks, Paul. You can buy the butter at the same time as the cigarettes.

PAUL: Same? At the same time?

MARY: Same is "not different", Paul. If you buy the butter to-day and the cigarettes to-morrow, you are buying them at DIFFERENT times and on DIFFERENT days. But if you buy the butter and the cigarettes now, you are buying them at the SAME time and on the SAME day.

Saturday, 20th September, 1952.

Lesson No. 38.

In this lesson Paul learns the phrases "What is it made of?" "What is it used for?" They are very useful.

JOHN: Listen to this: "The new hose IS MADE OF plastic. The old hose is MADE OF rubber".

PAUL: That's it, John. "It is made of" — I want that so often. It is made of . . . My suit is made of?—

JOHN: Wool.

PAUL: There's a second difficulty, John. This hose — it works, we work with it. . . . So what is it?

JOHN: Wait a minute, Paul. . . O.K., I see what you mean. WHAT IS IT USED FOR? Right?

PAUL: Right. What is the hose used for? For watering the garden. What is the axe used for? For chopping wood. What is a pen used for? For writing — for writing letters.

Saturday, 27th September, 1952.

Lesson No. 39.

In this lesson Mary tells Paul how to use "don't" and doesn't" in sentences that are not questions.

PAUL: Mary? John says: "You dont understand . . ." Is that right? It's not a question!

MARY: No, Paul. . . . the questions is: "Don't you understand?" But John is right. He's getting the car out, so I'll tell you now. We put 'don't' and 'doesn't' in 'not' sentences. We say: I DON'T like chocolates. She DOESN'T work in Melbourne. My friends don't want to play cards. We never say: I like chocolate. That's very bad! bad!

PAUL: I understand. "Have you a cigarette? No I haven't a cigarette. I don't smoke."

MARY: Will you have a chocolate?

PAUL: No, thanks, Mary, I don't like chocolates. Is that right?

MARY: Yes, that's right.

These are only parts of radio lessons. You can see that it is an easy and entertaining way of learning English.

You can have a radio booklet posted to you each month by writing to the Depart. of Education in the State where you live. The radio booklets are free and contain broadcast prgrammes in the form of English lessons.

You may also get information about continuation classes and correspondence lessons from the Department of Education.

If you listen to a metropolitan station you will hear these broadcasts at the following times:

Very Easy Lessons (1 to 26): Saturday, 12.45 p.m. (South Australia, 12.15 p.m.).

Easy Lessons (27-52): Saturday, 1.45 p.m. (South Australia, 1.15 p.m.).

Country Stations and 6WM Perth broadcast from 7.00 to 7.30 a.m.

Harder Lessons: Sunday, 7.45 a.m. (South Australia, 7.15 a.m.; Western Australia, 7.45 a.m.).

Central European Federation of Christian Trade Unions Formed

On March 2 representatives of five Central European countries, now ruled by Communists, met in the headquarters of the Christian Democratic Union of Central Europe in New York to organize the Central Eurpean Federation of Christian Trade Unions in exile. Trade unions from the various countries were represented by the following: Czechslovakia, Vaclav Hyvnar and Joseph Podlena; Hungary, Desire Tolnai and Janos Molnar; Lithuania, Petras Jocys and Jonas Valaitis; Poland, Jan Starszac and Karol Balon; and Yugoslavia (Slovenia), Janez Krvina and Joseph Melaher.

The meeting was attended by notable persons from the labour movements and other organizations: August Cool, president of the Christian Trade Union in Belgium and vice-president of the International Federation of Christian Trade Unions, was present as he is currently touring the United States; John A. Fleurot of the State Department, Henry Kirsh of the AFL and Robert O'Donnell of the National Conference of Christians and Jews also participated.

Greetings were received on this occasion from Bernard Wiesman, Acting Labour Adviser, U.S. International Information Administration; Rev. George G. Higgins, Assistant Director of the National Catholic Welfare Conference; Henry Read, Ejecutive Assistant to the Secretary-Treasurer of the C.I.O.; Philip A. Carey, S.J., of the Xavier Institute of Industrial Relations; and Richard Deverall, represntative of the A.F.L. in Asia.

The contens of the program formulated and accepted by the new Federation will be published in the next issue of the bulletin.

A steering committee was nominated and elected, consisting of one representative from each member-country. The following persons were elected: Chairman, Joseph Melaher (Yugoslavia); Vice-chairmen, Petras Jocys (Lithuania) and Janos Molnar (Hungary); Secretary - General, Karol Balon (Poland), and Deputy-Secretary, Vaclav Hyvnar (Czechoslovakia).

A council of five members from each country was also elected to carry out the main activities of the Federation and to assist the Steering Committee with its work.

Lithuanian Workers for the Turkmenia Canal

According to Soviet sources, the Turkmenia Canal is to be the longest in the world. Plans call for its completion by 1957. Many groups of Lithuanian workers were sent to Turkmenia, from Vilnius (Vilna), Kaunas, Mazeikiai, Sauliai, and Panavezys. Although they are supposed to be "voluntary recruits", the workers were shipped secretly, at night. Large shipments of materials are also sent to Turkmenia as "voluntary gifts".

BOLESLAW BIERUT, "PRESIDENT" OF POLAND

On Aprlil 18, Boleslawv Bierut, Moscow-imposed Communist "President" of Poland, celebrated his 60th birthday. The Communist regime propaganda used this opportunity to popularize the biography of Bierut, who is still a foreign and unknown personality, although he has held the highest office in Communist Poland for eight years.

Young Bierut began his political career during World War I in the "Social Democracy of the Polish Kingdom and Lithuania", the forerunner of the Polish Communist Party.

In 1918, when the Polish Communist Party was founded, Bierut, already an important Party functionary, was assigned first to the Warsaw region and, subsequently, to the mining district of Zaglebie Dabrowskie. There he succeeded in getting a Communist elected to the Parliament in the Polish elections of 1922. This was indeed a success, considering that the Communist Party managed to have only two deputies elected to Parliament which had a total of 444 members.

After this success Bierut went to Moscow where after special political training he was assigned to the Polish Section of the Comintern. He returned to Poland in 1926 but was promptly arrested. When released on bail in 1927 he again fled to Soviet Russia.

When in 1932 the Polish Communist Party was accused by the Comintern of "nationalist deviation" Beirut was sent to Poland with orders to clean up the Communist ranks. While executing the Kremlin's orders, Bierut was arrested and, in 1933, received a seven-year prison sentence. Soon after, he was delivered to Soviet Russia in accordance with the Polish-Soviet Treaty on the exchange of political prisoners. It was discovered on this occasion thaat Beirut had acquired in the meantime Soviet citizenship.

When in 1939, the Soviet troops entered Eastern Poland, Bierut was organising the reign of terror in the Soviet occupied territories.

After the outbreak of the German-Soviet war, Bierut was parachuted to Poland, where he directed the political diversion directed against the Polish Resistance connected with the Polish Government in Exile in London. His blind obedience to his Kremlin masters, which he displayed at this, as well as other, times, combined with his fanaticism earned for him the high post of the Chairman of the Communist-created Home National Council on January 1, 1944.

After the so-called "liberation of Poland", Bierut, the most trusted servant of the Kremlin, became Polish "president".

Lithuanians Are Forced to Dance the "Little Stalin"

The Cmmunist radio in Lithuania announces the formation of new national group dances. One of the better known such dances is called the "Lenin Way" in the Mazeikiai area. The head of this group is Jonas Gelezinis, 65 years old. Other new dances have been named "Little Stalin", "Pompalion", "Dirzable", Quadrille" and various Russian names. Even the aged must dance these Soviet dances. People living in constant fear and in extreme poverty, must show gaiety and must honour Stalin even with dance steps.

Rome Broadcasts to Lithuania

Radio broadcasts to Lithuania were inaugurated in Rome in May. Italy is thus the first European country to organize Lithuanian broadcasts. Radio Vatican has been already broadcasting to Lithuania for some time. The Voice of America has also been broadcasting from New York to Lithuania for over a year and, since May 15, a special prgram is beamed toward that country from Munich. All these broadcasts help to support the spirit of freedm in the oppressed country.

New Method of Russification in the Baltic States

The Baltic nations are being forced to incorporate in their languages thousands of Russian terms, words and so-called idioms which will not be translated but used in their Russian form. Since the occupation of the Baltic States by the Soviet Union, over half of all textbooks in the schools, of literature in general, and of the more important newspaper articles are translations from the Russian; in the future, even the vocabulary in these translations will be Russian to a large extent. Who is to draw the line?

To receive the proper directive, the most prominent philologists of Estonia, Latvia, and Lithuania were summoned to a conference which lasted from February 19 to February 23. In the presence of several GP secretaries, these directives were given by emissaries of Moscow, the philologists B. Serebrennikov, B. Gornung, and S. Ozdegov, who apparently have no knowledge whatever of the Baltic languages. Thereupon, the local functionaries provided them with false information, the most zealous in this respect being K. Kraulinsh, director of the historical institute of the Latvian CP. The latter announced that in the files of his institute there are 15,000 Russian terms and words difficult to translate. Why translate them at all, was his conclusion.

The arguments advanced at the conference were as follows: (1) In the translations of the Marxist theories, strict exastness must be observed; (2) Taking words from the richest language in the world, Russian, the Baltic languages will increase their vocabularies and also become richer; (3) Baltic languages will be purified and, at the same time, will "get rid of the jargon of the upper exploiting classes from the era of capitalistic society and the archaisms of religioius vocabulary; (4) the work of translators will become easier; (5) the peoples of the USSR will understand one another better.

The Balts derived a few words from the Russian language during Tsarist rule. They did this voluntarily, without any instructions from above and the words referred mostly to the police of the regime, viz., strazhnik, uriadnik, kazak, nagaaika, etc. Now the police will see to it that thousands of Russian words are forcibly introduced.

Religious Persecution in Lithuania

According ot the latest news from Lithuania, there are only four churches out of about twenty-five which remain open for worship in Kaunas. The main cemeteries in Kaunas have been closed.. This same situation prevails in Vilnius (Vilna) where even the Cathedral has been closed.

In still other major Lithuanian cities, where there were from three to five Catholic churches, only one in each can continue services. A great number of parishes have been shut down, destroyed and property nationalized. Not more than one-fourth of the priests are left in Lithuania, only one Bishop is still alive, and the Catholic Church is strongly supervised by Secret Police.

Soviet Military Preparations in Lithuania

The Soviet naval command has started preparing stocks of coal and oil along the Lithuanian coast. They will serve the needs of merchant and other ships calling at Klaipeda, Palanga, Rusne, Judkrante and Karklininkai.

There are two radar stations on the Lithuanian coast — at Juodkrante and between Palanga and Besociai.

Listening to foreign radio stations, even those operating from Poland or East Prussia, is forbidden. Bringing in newspapers from neighbouring countries is also prohibited. Commissar Mikantjev of the "Baltporochostvo" (Baltic naval Command) sentenced to two weeks in jail several Soviet sailors who bought Soviet newspapers in the Polish port of Stettin.

BUDGET OF GENOCIDE IN LITHUANIA

Our correspondent in Europe gives the following deportation figures from Lithuania.

During the first year (deportations of 1940-1941) Lithuania's loss totalled 55,000 inhabitants, of whom a great number were killed, 23.000 were deported, the majority to the Semipalatinsk and Barnaul areas. During the second deportation period (1944-1946) losses reached 120,000, the majority of whom were deported. The losses during the third period (1946-1949) were 240,000; of these about 190,000 were deported. To these losses must be added another 125,000. These are Lithuanians killed in partisan battles and by other means in formerly Polish districts. Lithuania, therefore, has lost 540,000 of her people — 320,000 of whom were deported.

The deported are scattered throughout the USSR as follows: 34.000 in the Volga labour camp, 13,000 in the Peciora-Vorkuta section, 3,000 in the slave labour camps of Sieverny and the Urals, 7.000 in the Gorki and Kirov prisons, 6,000 in Novoja Zemlia and Jamalo, 20,000 in Obes and Kozyn, 12,000 in Norilsk and Usta, 67,000 in Taimir, Katanga, Olensk, 15.500 in Jakuck, 14.000 in Dalstroj, 25,000 in Osobstroj, 50,000 in Kazachstan and Kirkizistan, 60,000 Novorosijsk-Tomsk-Barnaul, and about 1,500 elsewhere.

Soviet Russia classifies Lithuanians into four groups: (1) politically unreliable; (2) those accused of political incompetence; (3) those who contracted the bourgeois spirit; (4) those permitted to remain in Lithuania although under constant police control.

Slave labour camps in Northern Russia such as Novaja Zemlia, Jamalo, and others are the most horrible. Deportees sent to those camps are deliberately scheduled for death. This is a well-known genocide method.. It is estimated that about 300,000 various non-Lithuanians have been imported into Lithuania. They are members of the Russian army, new Russian colonists, Russian officials and other foreignes.

Communist Culture Drive In Baltic Countries

In March, 1952, a seminary for dramatists from Estonia, Latvia, Lithuania, Karelia and Moldavia was arranged at Dubulti, on the Riga seashore. Fr. Rokpelnis, director of the Art Board of the Council of Ministers of the Latvian SSR said, "We have not succeeded in creating new, significant dramas, we have not succeeded in composing operas suitable for our time. Our dramatic art is lagging because the writers know life insufficiently."

That was the reason why the writers were trained at Dubulti by the "famous" specialists from Moscow — Stein, Kron, Simonov, Glevoc, etc. The aim of the course was to make 1952 the turning point in the dramatic art of the republics. It might be added that the writers of the five republics were accompanied by their "comrades" from the "Russian sections" of these republics.

Rokpelnis states that other branches of art are lagging, too. There are not enough mass nogs; guilty in this case are the poets and composers, particularly the former, as they have not yet understood the genre of mass songs. That is why a "creative" conference was planned in Riga at the end of May for the poets and composers from Estonia, Latvia and Lithuania, as well as the most important poets and composers from Moscow who will serve as lecturers. At the same time, conferences with listeners, workers, kolhozniks and the youth will be organized so that the creative artists might acquaint themselves with their views. The conference will discuss theoretical problems and Soviet experiences concerning mass songs.

MŪSŲ PASTOGĖ

LITERATŪROS IR MUZIKOS VAKARAS SYDNĖJUJE

Sambūris "Šviesa" š. m. rugpiūčio 23 d. ruošia literatūros ir muzikos vakarą, kuris įvyks 12-14 Enni Rd., Milson's Point. Šis vakaras bus vienas svarbesnių kultūriniu pasireiškimų Sydnėjuje praėjusių kelių metų laiko tarpe. Kultūriniu pasauliu besidominančioje Sydnėjaus lietuvių visuomenėje jaučiamas šiuo vakaru didelis susidomėjimas.

Vakaro programoje dalyvaus ir savo kūrybos paskaitys abu Sydnėjuje gyveną rašytojai: Juozas Žukauskas ir Vincas Kazokas. Be to dalyvaus ir būrelis pradedančiųjų: E. Rataiskienė, J. Matikovas-Jūragis, P. Pilka ir J. Janavičius. Muzikus atstovaus čelistas A. Gilandas.

Turint galvoje labai ribotą Milson's Point salės vietų skaičių, rengėjai buvo priversti svečius šiam vakarui kviesti tik su pakvietimais. Nariams įėjimas laisvas.

Vakaras pradedamas 6.30 val. vak.

UNITED NATION RAŠTAS--ATSAKYMAS

Savo laiku ALB Krašto Valdyba buvo pasiuntusi Jungtinių Tautų įstaigai į New Yorką memorandumų vykdomo okupuotoje Lietuvoje genocido reikalu. Šiomis dienomis UNo Žmogaus Teisių Departamentas atsiuntė Krašto Valdybos pirmininkui J. Vaičaičiui atsakymą raštu, kuriuo pranešama, kad memorandumas UNo įstaigoje yra gautas, ir toliau nurodoma, kad memorandumui bus duota reikiama eiga, prisilaikant atatinkamų UNo nuostatų.

GRAŽIAI ATSIDĖKOTA UŽ PRIELANKUMĄ

Šiomis dienomis išėjo į pensiją NSW Švietimo Ministerijos generalinis direktorius J. G. McKenzie, savo tarnybos metu pasižymėjęs pavyzdingu prielankumu naujiesiems Australijos ateiviams. Penkiolikos tautinių grupių, jų tarpe ir lietuvių, atstovai įteikė p. J. G. McKenzie meniškus atsisveikinimo adresus. Pereitą savaitę p. J. G. McKenzie atsiuntė už šį adresą ALB Krašto Valdybos pirmininkui padėkos raštą, pabrėždamas gerą lietuvių tautinės grupės Australijos savybes.

RUOŠIAMAS ISTORINIS APRAŠYMAS

Mažosios Lietuvos veikėjas J. Reizgys, ALB Krašto Valdybos prieš kurį laiką pakviestas, rūpestingai ėmėsi darbo išsamiai aprašyti buvusios Australijos Lietuvių Draugijos istoriją, kartu apimdamas ir seniausias žinias apie lietuvių emigraciją į Australiją. Platesnių žinių apie lietuvių išeiviją Australijon ligšiol mažai tebūta. Vienas kitas mūsų tautiečių atsitiktinai yra susitikęs senųjų lietuvių, atvykusių į šį kraštą prieš 40 metų ar daugiau. Labai miglotas ir senųjų lietuvių ateivių skaičius. Menkai težinomas ir jų įsikurdinimo materialinis lygis. Lietuvių išeivijos Australijoje istorinio aprašymo šiuo metu kaip tik ir ėmėsi p. J. Reizgys. Po visą Australiją išsimėtę naujieji lietuviai ateiviai gali šiame darbe daug kuo padėti. Jie turi progos susitikti ne vieną senųjų lietuvių ateivių ir gauti iš jų vertingų žinių tokiam aprašymui. Istorinio lietuvių Australijoje aprašymo talkon kviečiami visi Australijos lietuviai. Turintieji kokių žinių apie seniausius lietuvius ateivius Australijoje ar apie ankščiau buvusią Australijos Lietuvių Draugiją, prašomi rašyti ir pranešti būsimo veikalo autoriui pagal šį adresą: Mr. J. Reizgys, 163 Mimosa Road, East Bankstown,

NAUJA LEIDIMŲ SISTEMA

Nuo rugsėjo mėnesio pradžios įvedama nauja leidimų vairuoti mašinas sistema. Leidimai vairuoti auto mašinas bus keturių rūšių: A. B. C ir D. Leidimas A bus išduodamas asmenims, susilaukusiems 17 metų amž. ir išlaikiusiems paprastus mašinos vairavimo egzaminus. Leidimai B, C ir D bus išduodami tik tiems asmenims, kurie yra 21 metų amžiaus ir jau yra važinėję 12 mėnesių su ankstyvesniu leidimu ir išlaikys specialų bandymo egzaminą. Taksi auto mašinų leidimų sistema palieka senoji ir ji nėra keičiama. Asmenys, kure šiuo metu jau turi leidimus, naujosios sistemos nėra liečiami tol, kol senasis jų leidimas nėra reikalingas atnaujinimo.

Prenumeruokime MUSU PASTOGE

PASIRUOŠIAMA SOCIALINEI GLOBAI.

Ekonomistas P. V. Saudargas, ALB Krašto Valdybos pakviestas, sutiko ir šiuo metu rūpestingai tiria praktiškas galimybes bei sąlygas geresniam lietuvių ateivių socialiniam susitvarkymui bei savitarpiniai pagalbai. Krašto Valdybos sekretoriate jau yra gauta pranešimų apie paskirus atvejus, kur mūsų tautiečiai yra patekę sukion materialinėn padėtin. Patiriama, kad kitų tautybių bendruomenės yra susiorganizavusios gana efektingus būdus padėti vargan patekusiems savo tautiečiams. Turėtume ir mes jais pasekti. Manome, kad p. P. V. Saudargas šį reikalą tinkamai išstudijuos ir paruoš praktiškam įgyvendinimui našų socialinės mūsų tautiečių globos ir savitarpinės pagalbos planą.

P. J. GAROLIUI

dėl jo žmonos mirties nuoširdžią užuojauta reiškia

Bonegillos Lietuviai.

TĖVŲ PASITARIMAS

Š. m. rugpiūčio 24 dienos sekmadienį po pamaldų Camperdown kviečiamas pasitarimas visų tėvų, kurių vaikai yra ruošiami pirmąjai Komunijai rugsėjo 14 d. arba Sutvirtinimo Sakramentui spalio 19d. Į pasitarimą kviečiami taip pat ir Bažnytinio Komiteto narai.

PAMALDOS ST. MARY'S

Lietuviams įvyks penktą sekmadienį - rugpiučio 31 d. 9 val. St. Mary's parapijos bažnyčioje - kaip buvo ir paskutinį kartą. Kviečiami visi St. Mary's ir Wallgrove stovyklų lietuviai. Prieš pamaldas nuo 8 val . bus klausoma išpažinčių.

RUGSĖJO 8 d. TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

Pamaldos įvyks 11,45 val. St. Benedicts bažnyčioje Broadway - netoli Central stoties, kur buvo 16 Vasario pamaldos ir minėjmas. Tą sekmadienį bus tik vienos pamaldos visiems Sydnejaus lietuviams.

Išpažinčių bus klausoma šeštadienį (rugsėjo 6 d.) Camperdown 6 - 7 val. vak. ir sekmadienį prieš pamaldos St. Benedicts bažnyčioje nuo 10 val.

Kun. P. Butkus

PENKTAME PASAULIO KONTINENTE

EVATTUI — PIRMOJ VIETOJ ANGLAI

Smarkiai puldamas Menzies vyriausybės žygius ir planus, svarstant Federaliniame Parlamente Australijos biudžetą, Darbo partijos vadas dr. Evattas be kita ko pareiškė, kad šiuo metu ateivių įsileidimas Australijon turėtų būti suvaržytas. Pasak jo, turėtų būti įsileidžiami griežtai tik būtiniausių amatų specialistai, ir čia dar teikiant pirmenybę anglams.

DAR PAKILO NEDARBAS

Socialinės Tarnybos Ministerijos pateikti duomenys iš Canberos parodo, kad nuo liepos mėnesio 26 d. ligi rugpiūčio mėn. 2 d. nedarbo pašalpai registravosi naujų 1911 bedarbių. Tokiu būdu rugpiūčio 2 d. darbo neturinčių skaičius pasiekė 15391 asmenį. Daugiausiai nedarbas susikoncentravęs Sydnėjuje, kur šiuo metu yra per 6000 gaunančiųjų nedarbo pašalpą. Labiausiai nedarbo krizė pasireiškė per liepos mėnesį, per vis labiau paliesdama auto mašinų, elektros priemonių, chemijos, statybos medžiagų, maisto gamybos ir gumos pramonę. Padidėjęs darbo jėgos pareikalavimas pastebėtas pagrindinėje geležies bei plieno pramonėje, laivų bei lėktuvų statyboje ir gynybos reikalų pramonėje.

IŠBRAUKTAS IŠ SĄRAŠŲ

Pilno sąstato teisėjų posėdyje išbrauktas iš advokatų sąrašų Sydnėjaus solicitorius J. J. Lynn. Neseniai J. J. Lyn buvo teisiamas ir pripažintas kaltu už pasisavinimą klientų jam patikėtų pinigų. Lynn buvo nuteistas dviejų metų kalėjimo bausme.

KRITIKUOJAMA SUTARTIS SU ANGLIJA

Viename paskutiniųjų Federalinio Parlamanto posėdžių liberalų atstovui D. E. Fairbair žemės ūkio ministeris J. McEwan suteikė įdomų atsakymą, praneša The Daily Mirror. Minimas liberalų atstovas savo paklausimo metu parlamento posėdyje pabrėžė tą faktą, kad Naujoji Zelandija eksportuoja raguočių mėsą į Jungtines Amerikos Valstybes, gaudama už vieną eksportuojamos mėsos svarą 6 šilingus. Parlamento atstovas paklausė, ar negalėtų ir Australija dalyvauti tokioje pelningoje Jungtinių Amerikos Valstybių rinkoje.

Atsakydamas į šį liberalų atstovo paklausimą, federalinis žemės ūkio ministeris J. McEwan atsakė, kad Australija nėra pajėgi sudaryti su Jungtinėmis Amerikos Valstybėmis tokią sutartį dėl didelių sausrų, kurios nusiaubė Šiaurės Teritorijos gyvulių ūkį.

Tačiau pabrėžia The Daily Mirror, ponas McEwan nepaminėjo to fakto, kad Australija yra įsipareigojusi ilgalaike sutartimi su Anglija, pagal kurią ji turi eksportuoti į Angliją visą savo mėsos perteklių nustatytomis kainomis. Australija aprūpina Angliją raguočių mėsa, kurios vieną svarą Anglija apmoka 1 šil. ir 1 su puse peno. Jeigu Australija nebūtų susirišusi su Anglija tokia sutartimi, tai ji dabar galėtų dalyvauti JAV rinkoje. Jei Australija galėtų nors ir laikinai eksportuoti į JAV raguočių mėsą po 6 šil. už vieną svarą, galėtų žymiai pakelti bendrąjį Britų Imperijos dolerių fondą. Šių dolerių atatinkama dalimi Anglija galėtų pirktis reikalingų dolerinių prekių, įskaitant maistą ir žaliavas savo fabrikams, teigia The Daily Mirror.

AUSTRALAI NETEKO GERIAUSIO BOKSININKO

Pereitą pirmadienį sunkvežimio katastrofoje žuvo geriausias Australijos boksininkas Dave Sands, vidurinio svorio bokso nugalėtojas visoje Britų Imperijoje. Dave Sands buvo mirtinai sužeistas, kai jo vairuojamas sunkvežimis, kuriame sėdėjo 15 žmonių, persivertė nuo nedidelės kelio krantinės netoli Dungog. Kiti septyni keleiviai išliko lengvai ar kiek sunkiau sužeisti, o pagarsėjęs Britų Imperijos boksininkas mirė sąmonės neatgavęs Dungogo ligoninėje. Jis buvo palaidotas Newcastlyje, siaučiant tropikiniam lietui ir dalyvaujant 5000 žmonių. Dave Sands buvo Australijos čiabuvių kilmės. Jis tebuvo 26 metų amžiaus. Paliko žmoną ir tris vaikus.

PRADEDAMAS URANIJAUS EKSPORTAS

Kaip Australijos laikraščiai praneša, siomis dienomis į Jungtines Amerikos Valstybes išsiųstas pirmas Australijos uranijaus transportas. Uranijus, kuris šiuo metu kasamas Rum Jungle kasyklose, buvo pakrautas į 400 plieninių statinių, kurios yra pažymėtos mėlynu kryžium ir aklinai užsveicuotos. Pirmasai uranijaus transportas pasiųstas į JAV iš Darvino uosto. Uranijaus rūdos eksportu į Jungtines Amerikos Valstybės Australija tikisi žymiai pakelti savo ekonominę gerovę, sumažindama dolerių nedateklių.

STUDENTŲ SUSIRINKIMAS

Rugpiučio 24 d. sekmadienį, 1 val. p.p. Camperdown parapijos salėje, Missenden Road, šaukiamas Sydnėjaus lietuvių studentų visuotinis susirinkimas. Bus svarstomas Australijos Lietuvių Studentų Sąjungos įstatų projektas. Prašomi dalyvauti visi Sydnėjaus lietuviai studentai.

A.L.S.S.-gos Sydnėjaus Skyrius. Geelongo lietuviams.

PRANEŠIMAS

Lietuvių Kultūros Fondo Sydnėjaus Skyrius š.m. rugpiūčio 31 d. Camperdown parapijos salėje tuoj po lietuviškų pamaldų šaukia visuotinį

susirinkimą.

Susirinkimui pateikiama tokia darbotvarkė:

Valdybos pranešimas,

Atstovo, dalyvavusio LKF suvažiavime, pranešimas,

Revizijos Komisijos pranešimas,

Diskusijos dėl pranešimų ir apyskaitos priėmimas,

Valdomųjų organų rinkimai ir Einamieji reikalai.

Susirinkime kviečiami dalyvauti nariai ir svečiai.

LKF Sydnėjaus Skyriaus Valdyba.

RAŠYKIM REDAKCIJAI LAIŠKUS

Rašydamas savo draugams ar pažystamiems laišku, s nepamiršk geriausio savo draugo - MŪSŲ PASTOGĖS REDAKTORIAUS. Jis yra per vis daugiau susidomėjęs patirti kiekvieno lietuvio vargus, rūpesčius ir džiaugsmus Australijos miestuose ir miesteliuose, laukuose ir miškuose, dykumose ir kasyklose, fabrikuose dirbtuvėse, stoyklose ir paskiruose namuose, žodžiu, kiekviename Australijos kampelyje, kur gyvenair dirbą lietuvis.

Rašyk MŪSŲ PASTOGĖS REDAKTORIUI paprastai, kaip patinka, kaip rašai savo draugui laišką.

Rašyk apie viską, ką patyręs, ką išgyvenęs, ką laimėjęs, ar ką pastebėjęs. Rašyk savo nuomonę, savo pageidavimus.

Visus laiškus, rašinius ,korespondencijas, straipsnius ir visų rūšių savo plunksnos bandymus siūsk pagal šį adresą:

Box 58, Milson's Point P. O., N.S.W.

ORGANIZUOJASI TAUTINIŲ GRUPIŲ LAIKRAŠČIŲ REDAKTORIAI

Jungtinio Baltijos Komiteto pastangomis bei iniciatyva, š.m. rugsėjo mėn. 9 d. Estų Namuose yra kviečiamas visų Sydnėjuje leidžiamų tautinių grupių laikraščių redaktorių bei kitų spaudos atstovų susirinkimas. Tai pirmas bandymas siekiant bendro visų tautybių spaudos veikimo ir būsimų veiksmų derinimo.

ATSTOVAUJAMI LIETUVIŲ REIKALAI

N.S.W. New Settlers Lygue papračė ALB Krašto Bendruomenę deleguoti du kandidatu nuolatiniam bendradarbiavimui ir sudarymui specialios komisijos ryšio palaikymui su Australijos įstaigomis bei organizacijomis. ALB Krašto Valdyba šį kvietimą priėmė ir delegavo du atstovus: red. Juozą Žukauską ir agr. B. Barkauską.

DIDELEI FIRMAI REIKALINGA

Mašininkė

Stenografijos mokėjimas pageidaujamas, bet ne būtinas. Turi mokėti gerai anglų kalbą. Vidutiniškai - vokiečių, prancūzų, rusų bei lenkų kalbas.

Geras atlyginimas, geros darbo sąlygos.

Kreiptis: Mr. M. Lukauskas, 64 Woniora Rd., Hurstville, 8 - 8,50 iš ryto; Tel. LU 3154.

Vytautas Mickevicius
Real Estate Agent
71 JACOBS STREET, BANKSTOWN
Tel. UY 3380
Visą dieną šeštadieniais.
Perka-parduoda: NAMUS, SKLYPUS, FARMAS.
Tarpininkaujama pas advokatus, sutvarkant dokumentus.
Išrūpinamos PASKOLOS.

Geriausia gėralų ir maisto reikmenų krautuvė, kur gaunami:
VYNAI, SPIRITAI, LIKERIAI, SKANĖSTAI, MAKARONAI, S ŪRIAI, ALYVOS ALIEJUS
M.FIORELLI Pty. Ltd.
(specialistai euro pietiško maisto)
106-118 Commonwe alth Street, Sydney
Telf. M 4243 ir MA4542
Netoli nuo Centralinės stoties.
Pristatoma mieste ir priemiesčiuose, taip pat ir tolimesnėse užmiesčio geležinkelio stotyse.

VARGO MOKYKLOS VOKIETIJOJE

Vargo Mokyklos vardas, simbolizuotas garsiouju skulptoriaus Rimšos kūriniu, antrą kartą pasibeldė į lietuviškosios mokyklos duris. Lietuviškoji mokykla šiandie yra nugrimzdusi į didžiausią vargą ne tik Okup. Lietuvoje, bet ir visame plačiame pasaulyje. Lietuviškoji mokykla niekur nebeturi šiandie pilnų pilietinių savo teisių. Gi nuostabiausia tai, kad lietuviškoji mokykla nebegali bent pakenčiamai klestėti net ir tuose kraštuose, kurių demokratinėmis leisvėmis šiandien tremties kelyje mes naudojamės. Pagaliau, per vis keisčiausia, kad lietuviškoji mokykla pilniausias pilietines teises šiandie turi tame krašte, kuris prieš kelis metus viso pasaulio laisvės mylėtojų buvo apšauktas didžiausiu žmonijos priešu. Taip, tai nuostabi tikrovė, kad lietuviškoji mokykla pilnai ir nevaržomai gali veikti šiandie tik Vokietijoje. Nūdieninės Vokietijos vidaus politikos sąlygos yra per vis parankiausios lietuviškos mokyklos formaliam veikimui.

Stovyklinio gyvenimo 1945-1948 m.m. laiko tarpe lietuviai tremtiniai buvo sukūrę ištisą tinklą lietuviškų mokyklų stovyklose. Kartu su masine emigracia šis tinklas savaime išsiardė, juo labiau kai IRO atsisakė toliau duoti joms lėšų.

1950 m. didelių pastangų dėka pasisekė įsteigti Lietuvių Gimnaziją Diepholze, kuri šiuo metu bėra vienintelė šios rūšies mokykla Vokietijoje. Prie šios gimnazijos buvo įsteigtas ir bendrabutis jos lankytoams, kurie čia yra pilnai išlaikomi. Gimnazija pavadinta Vasario Šešioliktossios vardu. Steigiant šią gimnaziją turėti tokie tikslai: (a) sulaikyti plintančią tremtinių jaunimo tarpe nutautėjimo bangą; (b) suteikti galimybę jaunimui pasiekti mokslą, kai vokiškosios gimnazijos dėl savo brangumo lietuvių jaunimui liko nepasiekiamos; (c) paruošti būsimai Lietuvai būrį naudingų ir lietuviškoje dvasioje išauklėtų šviesuolių.

Po ilgų vargų 1951 m. pabaigoje suorganizuotas reikiamų mokytojų kadras su rašytoju A. Giedrium-Giedraičiu priekyje. Per pereitus metus į gimnaziją buvo įstoję 122 mokiniai, kurių nemaža dalis vėliau emigravo. Šiuos mokslo metus gimnazija pradėjo savo darbą su 103 mokiniais. Pereitais metais gimnaziją baigė 3 abiturientai, kurie šiuo metu studijuoja Bonnos universitete.

Daugiau kaip trečdalis mokinių yra Klaipėdos krašto kilimo. Dalis jų iš pradžių silpnai kalbėjo lietuviškai. Gimnazijos vadovybės ir mokytojų dėka, šiandie jie jau gražiai kalba lietuviškai. Gimnazioje veikia pavyzdingos meno bei moksleivių mokslo organizacijos. Mokiniai yra darbštūs, drausmingi, mandagūs ir gerai auklėjami lietuviškoje dvasioje.

Per 1951 metus gimnazija turėjo 87.027 DM išlaidų. Didžiausia šios sumos dalis išleista bendrabučio išlaikymui. Neišsitekdama su lėšomis, gimnazija buvo priversta įsiskolinti. Šiuo metu gimnazija jau turi apie 15 tūkstančių markių skolų. Gimnazija, kad ir remiama nuoširdžiai visame pasaulyje išsibarsčiusių lietuvių, tačiau reikiamai vis dar neišsiverčia, juo labiau, kad pragyvenimas Vokietijoje nuolat brangsta ir gimnaziją lankančių mokinių skaičius vis didėja.

Vasario 16-tosios Gimnazija Diepholze šaukiasi galimai didesnės pasaulio lietuvių paramos. Reikalingos paramos nesusilaukusi, šios taip svarbios lietuviškumo tvirtovės išlikimas gali patekti klaustuko ženklan.

Be gimnazijos šiuo metu Vakarų Vokietijoje dar veikia vargo ir pradžios mokyklos Augustdorfe, Diepholze, Geestachte, Luebecke, Memmingene, Muenchene, Neustadte ir Wehnene.

Pagal turimos statistikos duomenis, šiuo metu Vakarų Vokietijoje yra 773 priešmokyklinio amžiaus vaikai, 465 pradžios mokyklos amžiaus vaikai ir 1032 gimnazijos amžiaus jaunuoliai.

Greta politinės kovos dėl Lietuvos nepriklausomybės atstatymo vienas didžiausių mūsų uždavinių yra išlaikyti mūsų jaunimą lietuviškoje dvasioje ir apsaugoti jį nuo nutautėjimo. Gi svarbiausias tautinės sąmonės išlaikymo veiksnys, greta šeimos, yra lietuviškoji mokykla, kurios likimas nūdienėje Vokietijoje yra mūs pačių rankose ta prasme kad, besiplakdami išstaigingesnio gyvenimo, neturėtume palikti tuščiomis ištiestos lietuvio jaunolio Vokietijoje rankos.

J. Konteikis

Printed by „Mintis„ Pty. Ltd., Fredbert Street, Leichhardt, Sydney, N.S.W., Tel. WB 1758, for the Publisher A. Bauže.
Kol bus gautas iš Imigracijos D-to formalus licenzijos ALB Krašto Valdybos pirmininko J. Vaičaičio vardu patvirtinimas, laikinai naudojame senąją licenziją.

MŪSŲ PASTOGĖ

AUSTRALIAN-LITHUANIAN WEEKLY "OUR HAVEN"

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS SAVAITRAŠTIS

Registered at the G.P.O., Sydney, for transmission by post as a newspaper.

PRENUMERATA
Paskiro numerio kaina 1 šil. Vienam mėnesiui — 4 šil., 3 mėn. — 12 šil., 6 mėn. — 1 sv. 4 šil., 12 mėn. — 2 sv. 8 šil. Anglijoje ir Kanadoje kaina ta pati. J. A. Valstybėse metams 8 dol.
SKELBIMAI
Skelbimų kaina vienai teksto eilutei arba jos vietai — 1s. 6d. Už skelbimų turinį neatsakoma.
ADMINSTR. ADRESAS: 82 Flinders Street, Darlinghurst, N.S.W.
PRENUMERATA ADRESUOJAMA: Box 4558, G.P.O., Sydney, N.S.W.

Redaktorius JUOZAS ŽUKAUSKAS.
Redakcija: 10 Peel Street, Kirribilli, Sydney; Tel. XB 4312.
Visi straipsniai adresuojami: Box 58, Milson's Point P.O., N.S.W.

Patariamoji Redakcinė Kolegija: PULGIS ANDRIUSIS, VINCAS KAZOKAS ir JURGIS KALAKAUSKAS.

Nr. 179. KETVIRTIEJI METAI

Sydnėjus, 1952 m. rugpiūčio 26 d.

Tautos Dienai Besiartinant

Rugsėjo Aštuntoji — Lietuvos Tautos Šventė prisimenama ir švenčiama viso pasaulio lietuvių. Okupuotoje Lietuvoje ir Sovietų Rusijos Šiaurės bei Rytų trėmimų srityse Rugsėjo Aštuntoji ten gyvenančių lietuvių tik prisimenama ir tyliai atšvenčiama kenčiančiose širdyse, nes ten yra užgniaužtas tautinio ir laisvės džaugsmo pasireiškimas. Gi laisvojoje pasaulio dalyje toji šventė lietuviui nėra varžoma.

Visi Australijos lietuvių Bendruomenės vienetai galimai įspūdingiau pagal turimas vietos sąlygas atšvenčia Tautos Šventę. Organizuoti Bendruomenės vienetai ruošia viešo pobūdžio minėjimus. Taip pat neatsilieka ir neorganizuoti lietuvių vienetai. Ir keli ar keliolika vienoje vietovėje gyvenančių lietuvių susiburia krūvon tos dienos paminėjimui.

Tautos Šventės minėjimų metu visur renkamos aukos Tautos laisvinimo reikalams, kartu nepamirštant ir kultūrinių mūsų Bendruomenės tikslų.

Tautos Šventės Dieną visi pasijuskime esą tikrais lietuviais!

STOP GENOCIDE

Raudonojo komunizmo pavojus šiandien yra pradedamas suprasti viso kultūringojo ir civilizuoto pasaulio. Bolševikų pavergtų tautų naikinimas vykdomas pagal visus Sovietų Rusijos despotų išbandytus metodus, o laisvę mylinčių žmonių protai jam suteikė GENOCIDO vardą.

Lietuvių tauta šiandien yra įžengusi į antrąjį savo sunkios okupacijos dešimtmetį. Už laisvą žodį ir net mintį lietuvis yra kalinamas, tremiamas, žudomas. Šimtai tūkstančių geriausių mūsų tautos dukterų ir sūnų gyvena vargo gyvenimą ir baigia savo merdėjimo dienas tolimojo Kazakstano priverčiamojo darbo stovyklose. Bet lietuvis po savo vargo našta ir despoto letena nepalūžo. Krašte dešimtys tūkstančių partizanų su ginklu rankoje gina lietuvių garbę ir teises, o Sibiro kankiniai nepalaužiamai tiki į artėjančią išsilaisvinimo valandą. Kritusiųjų vardas — tai testamentas mums gyviesiems ir visoms ateities kartoms.

Laisvąjame Vakarų pasaulyje išsiskirstę lietuviai sudaro, sakytume, lyg ir antrąjį mūsų kovos frontą — VAKARŲ FRONTĄ. Mes, kiek skirtingomis kovos priemonėmis, jungiamės prie likusiųjų krašte ir ištremtųjų. Mūsų balsas, šaukiąs kovojančiųjų ir miršiančiųjų vardu, privalo pažadinti laisvojo pasaulio sąžinę ir jam atverti akis.

TUO TIKSLU: Lietuvių Tautinės Martirologijos Skyrius (eilę metų renkąs dokumentus ir duomenis apie mūsų tautos naikinimą ir pavienių tautiečių likimą svetimųjų areštuose ir ištrėmime), Amerikos Lietuvių Tarybai pritariant, išleidžia kovai su genocidu ženklelį, kuris platinamas viso pasaulio lietuvių tarpe.

ŽENKLELIS vaizduoja prie stulpo pririštą kankinamą auką. Šone, raudoname fone, baltom raidėm įrašas "Stop Genocide." Apačioje "Lithuania." Ženklelis dviejų spalvų — violetinės ir raudonos, jo dydis — 43-26 mm. Spausdintas Vokietijoje, PLB Vokietijos Krašto Valdybos priežiūroje. "Stop Genocide" ženklelio autorius — dail. prof. V. K. Jonynas.

Ženklelio platinimu JAV-bėse ir Kanadoje rūpinasi pats Lietuvių Tautinės Martirologijos Skyrius. Šituose kraštuose ženklelis bus siuntinėjamas lietuviams asmeniškai. Tam reikalui yra sudarytas milžiniškas Amerikos ir Kanados lietuvių adresynas. Vien Amerikoje yra numatoma paskleisti daugiau negu vienas milijonas "Stop Genocide" ženklelių.

LTM Skyriui į talką yra atėję per 60 asmenų, gyvenančių įvairiose JAV lietuvių kolonijose, kurių didelę daugumą sudaro buvę bolševikų ir nacių kalėjimų ir KZ politiniai kaliniai.

PLB Vokietijos Krašto Valdyba, vadovaujama inž. P. Zundės, viena pirmųjų ėmėsi talkininkavimo darbo. Jai yra pavesta ženklelis paskleisti kitų kraštų lietuvių tarpe ir yra įparelgota susirišti su Argentinos, Australijos, Austrijos, Belgijos, Brazilijos, D. Britanijos, Čilės, Danijos, Italijos, Kolumbijos, N. Zelandijos, Prancūzijos, Švedijos, Šveicarijos, Urugvajaus, Venecuelos ir Vokietijos kraštais.

MASKVA PERSITVARKO

PO TRYLIKOS METŲ STALINAS ŠAUKIA PIRMĄ KARTĄ VISUOTINĮ SOVIETŲ KOMUNISTŲ PARTIJOS KONGRESĄ. —POLITBIURAS BUS PAKEISTAS NAUJA VALDŽIOS ORGANIZACIJA, VADINAMA PREZIDIUMU. — MALENKOVO AUTORITETAS SOVIETUOSE DAR LABIAU SUSTIPRĖJA.— VAKARŲ VALSTYBĖSE NAUJIEJI KREMLIAUS ŽYGIAI KELIA SUSIRŪPINIMO IR ĮVAIRIŲ SPĖLIOJIMŲ.

LONDONAS. — Kaip praneša A.A.P., Maskvos laikraščiai pranešė, kad spalio mėnesį Maskvoje yra šaukiamas Sovietų Rusijos Komunistų partijos kongresas. Kongreso sušaukimo aktas yra pasirašytas paties Stalino. Šis kongresas patvirtinsiąs naująjį penkmečio planą, kuris apima 1951-1955 metus. Pagal naująjį penkmetį Sovietų produkcija turėsianti būti padidinta ligi 1955 metu pabaigos 60%. Stalino įsakymu kongresas šaukiamas pirmą kartą po 13 metų pertraukos. Antruoju kongreso darbų eilėje uždaviniu yra minimas Politbiuro perorganizavimo klausimas. Politbiuras ir Organizacinis Partijos Biuras yra siūloma pakeisti nauja institucija — Prezidiumu. Per Maskvos radiją šį Stalino pasirašytą įsakyma, apimantį 20,000 žodžių, skaitė pakaitomis du pranešėjai.

Politbiuras ligšiolinėje Sovietų Rusijos santvarkoje yra galingiausia valdžios įstaiga, vadovaujama paties Stalino, kaip generalinio Komunistų partijos sekretoriaus. Amerikiečių Associated Press užsienio politikos žinovas ir Sovietų politikos specialistas teigia, kad naujasai pranešimas apie Politbiuro perorganizavimą jokiu būdu nereiškia šio galingo politinio vieneto panaikinimą. Priešingai, naujai formuojamas Prezidiumas turėsiąs net didesnę galią, paimdamas į visišką savo kontrolę svarbiausius Sovietų vyriausybės ir partijos postus. Šis persiorganizavimas dar labiau sustiprinsiąs Malenkovo poziciją, kuris jau seniau tokios reorganizacijos Sovietuose siekęs. Tas patsai A.A.P. politinis specialistas priminė tą faktą, kad paskutinis Sovietų Komunistų partijos kongresas buvo sušauktas 1939 m., tuo metu kai Europa nervingai laukė naujo karo bangos.

Stalino įsakymo apie šaukiamą kongresą ir Politbiuro perorganizavimą paskelbimas Vakarų valstybėse sukėlė didelį susidomėjimą ir nervingų spėliojimų. Vakariečių nervingumas juo labiau padidėjo, kai tasai paskelbimas įvyko tuo pačiu metu, kai Maskvon suvažiavo Komunistinės Kinijos vadai.

KINIJOS KARO VADAI MASKVOJE

VAŠINGTONAS. — Komunistinės Kinijos 14 vyriausių karo vadų bei politikų delegacija, vadovaujama ministerio pirmininko Chou En-lai, atvyko pereitą savaitę į Maskvą tartis su Sovietų Rusijos vadovais. JAV Valstybės Departamentas, kaip ir kitos Vakarų valstybių užsienių reikalų įstaigos, raminasi, kad šis Kinijos vizitas tereiškiąs daugiau paprastos rutinos reikalą ar tai, kad Kinijos delegacija nuvykusi į Maskvą prašyti reikiamos pagalbos Korėjos karui. Tačiau Reuterio korespondentas Vašingtone teigia, kad šiame apsilankyme reikia įžiūrėti truputį daugiau, kaip paprastos rutinos reikalą. Pasak jo, tokius savo aiškinimus Valstybės Departamentas nieku neparemia, o tik šiaip sau be pagrindo samprotauja. Reuterio korespondentas priminė, kad Korėjos karas prasidėjo po to, kai 1950 m. po panašios konferencijos buvo pasirašytas Kinijos-Sovietų Rusijos savitarpinės pagalbos paktas. Korespondentas pridūrė: "Šiuo metu nėra autoritetingos nuomonės, kas dedasi Maskvoje, ir veikią diplomatai pripažįsta, kad reporterių spėliojimai yra tiek pat tikri, kiek ir diplomatų."

Bandymas vyksta toliau

LONDONAS. — Kaip praneša A.A.P., Sovietų Rusija pasiuntė Jungtinėms Amerikos Valstybėms, Anglijai ir Prancūzijai notą, pasiūlydama nevėliau spalio mėnesio susitikti Keturiems Didiesiems pasitarimams Vokietijos klausimu. Šioje notoje Sovietai primygtinai siūlo pirmiausiai tartis dėl Vokietijos taikos sutarties ir bendros vyriausybės Vokietijai sudarymo ir, tik tai atlikus, tartis dėl visuotinių Vokietijos bendrojo parlamento rinkimų. Naująja savo nota Sovietai Vakarų valstybėms pasiūlė:—

1. Paruošti Vokietijos taikos sutartį ir nustatyti aiškią datą, kada Vokietiją turi apleisti visos okupacinės pajėgos;
2. Sudaryti vieną visos Vokietijos vyriausybę;
3. Pravesti visoje Vokietijos teritorijoje laisvus rinkimus ir sudaryti komisiją, kuri patikintų tokių rinkimų pravedimo sąlygas Vokietijoje, nustatant tokios komisijos podūdį ir paskirtį.

Notoje sugestijonuojama, kad tokią komisiją sudarytų vokiečiai patys, gi Keturios Didžiosios valstybės aprobuotų tokios komisijos narius.

Tai yra ketvirtoji iš eilės Sovietų nota — atsakymas nuo to laiko, kai kovo mėn. 10 d. Sovietai pasiūlė Vakarams Keturių Didžiųjų pasitarimus Vokietijos problemos galutinio išsprendimo reikalu. Tai yra atsakymas į paskutiniąją Vakarų notą, kuria pastarieji pasiūlė Sovietams tartis tik vienu klausimu, būtent, dėl sudarymo tarptautinės komisijos, kuri prižiūrėtų visuotinių rinkimų eigą Vokietijoje. Sovietai šią Vakarų notą apibūdino, kaip įžeidimą Vokietijos tautos.

VOKIETIJA NETEKO SCHUMACHERIO

BONNA.—Rugpiūčio 20 d. netoli Bonnos savo namuose mirė Vokietijos Socialdemokratų partijos vadas dr. Kurt Schumacheris. Jis mirė po ilgesnės ligos, sulaukęs 57 metų amžiaus. Dr. K. Schumacheris buvo vienas didžiausių pokarinės Vokietijos politinių vadų. Jis buvo invalidas: dešiniosios rankos jis neteko kovodamas prieš rusus Pirmajame Pasauliniame kare, gi 1948 m. jam buvo amputuota kairioji koja po to, kai paaštrėjo komplikacijos, sukeltos sužeidimų, kuriuos jis iškentėjo nacių koncentracijos stovykloje. Jis buvo tuoj pat suimtas, kai Hitleris 1933 m. paėmė valdžią, ir išlaikytas per visą nacių siautėjimo laiką koncentracijos stovyklose, daugiausiai Dachau. Tuoj po Antro Pasaulinio karo iškilęs į vadovaujančias Vokietijos gyvenimo viršūnes, dr. Shumacheris griežtai atsisakė bendradarbiauti su komunistais. Nemėgo dr. Schumacheris ir anglo-saksų. Jis buvo taurus vokietys, vienas garbingiausių šių dienų pasaulio demokratų ir tikrosios žmonijos laisvės bei humanizmo atstovas.

LIETUVIAI HELSINKIO OLIMPIJADOJE

ELTA.—Pasaulinėje Helsinkio Sporto Olimpijadoje dalyvavo ir lietuvių sportininkų. Su Urugvajaus krepšinio komanda buvo nuvykęs V. Česlinskas, tenykštės Lietuvių Kultūros Draugijos sekretorius. Taip pat dalyvavo lietuvių ir su Venecuelos krepšinio komanda. Su Sovietų Rusijos krepšinio komanda, įjungti į ją, dalyvavo V. Kulakauskas, o kaip žaidėjai — J. Lagunavičius, St. Butautas ir Butkus. Paryžiuje dalyvavę lietuviai krepšininkai buvo visur lydimi NKVD, ir su jais Paryžiaus lietuviai negalėjo susitikti. Vietos lietuviai palydėjo juos bent Tautos Himnu. Griežtoj priežiūroj lietuviai buvo laikomi ir Helsinkyje. Kaunietį boksininką Sočiką, Sovietų Rusijos bokso nugalėtoją, Pietų Afrikos meisteris paguldė nokautu pirmąją minutę. Sovietams antrąją vietą krepšinio žaidime iškovojo lietuviai, estai ir gruzinai.

Prenumeruokime MUSU PASTOGE

VOKIETININKAI VIS DAR NERIMSTA

ELTA.—Klaipėdos krašto vokiečiai rugpiūčio 2 ir 3 d. minėjo Klaipėdos miesto 700 m. įkūrimo sukaktį. Kad iškilmės būtų efektingesnės, šventė buvo sujungta su visoj Vokietijoj rugpiūčio 3 d. minėta "Tėviškės diena." Jau prieš šventę vokiečių pabėgėlių laikraščiuose buvo plačiau atžymėta toji sukaktis, pažymint, kad Klaipėdos kraštas esąs "amžiais vokiška žemė" ir kad jis vėl turi būti sujungtas su Vokietija. "Die Stimme der Vertriebenen" per visas skiltis paskelbė, kad "Nemunas ir Saaras buvo ir bus vokiški," o "Klaipėdos miestas sudaro patį priekinį vokiečių postovį Rytuose."

Toliausiai nuėjo Klaipėdos kr. vokietininkų organas "Memeler Dampfbot," kuris ta proga išleistame numeryje mėgino įrodinėti, kad Klaipėdos kraštas esąs vokiškas ir tik Vokietijai turės priklausyti ateityje. Pirmajame puslapyje įdėtas dokumento nuorašas, kaip svetimoje, jėga užimtoje žemėje nutariama steigti vokiškas Klaipėdos miestas.

Kitos antraštės skelbia "Klaipėda niekad nepriklausė Lietuvai," ir įrodinėjama, esą, net ir Vytautas išsižadėjęs Klaipėdos krašto, kad "teisė turi likti teise," kad "mūsų teisės gražinti mums mūsų senąsias tėviškes turi būti pareikštos aiškiai ir nedvejojamai — neatsižvelgiant į tai, ar iškilmėse dalyvaujančiam kuriam nors politikui tai patiks ar ne,' kad "1923 m. sausio mėn. jėga nugalėjo teisę," o apačioj paaiškinama: "reikėjo 2,000 vyrų lietuviams išvyti, konstatavo anglai ir prancūzai.

Tačiau toli gražu ne visi cina išvien su karingaisiais vokietininkais. Daugumas suvažiavusiųjų jokia politika nesidomėjo, o svarbiausia — norėjo pasimatyti, pasišnekėti apie šeimyninius reikalus etc. Ypač tarp senesnio amžiaus žmonių buvo nemaža ir tokių kurie net į vokiečių suvažiavimą atvykę savo tarpe kalbėjo lietuviškai. Lietuvius šiltu žodžiu prisiminė iškilmių metu taip pat Rytprūsių vokiečių vadas dr. Gille, pareikšdamas jiems nuoširdžiausią padėką už 1946-47 m. Rytprūsių vokiečiams pabėgėliams suteiktą pagalbą. Ir Vokiečių spaudoj, ypač didžiojoj, toli gražu nematyti to efekto, kurio tikėjosi iš šio minėjimo Klaipėdos krašto vokietininkai, ne kartą nutylėdami net kitų vokiečių pabėgėlių pareikštus apie lietuvius šiltus atsiliepimus.

Sukakties minėjimas dar kartą parodė, jog kai kuriuose vokiečiuosee "Drang nach Osten" ir senoji kryžiuočių drasia ir dabar nėra išblėsusi. Tat būdingai pavaizduoja kad ir tas faktas, jog Bremeno — Osterholzo kapuose buvo ta proga Vokiečių Tėvynei Rytuose atminti pastatytas paminklas, kurį sudaro 8 metrų aukščio ažuolinis kryžius, apsuptas jų žemių insignijomis. Jo papėdė padaryta iš smiltainių su senaisiais kryžiuočių ordeno ženklais.

...Pykti nereikia

Mėnesinis kultūros žurnalas AIDAI, spausdindamas apžvalginį literatūros straipsnį apie neseniai mirusį Nobelio premijos laureatą, garsųjį rašytoją Johannes V. Jensen, sustoja ties šio pasaulinio rašytojo-genijaus nepaprasto grožio novele "Spalio mėnesio naktis." AIDAI čia taip rašo: "Ar pasaulio literatūroje yra kita tokia novelė, kuri savo vizijos ir kalbos jėga galėtų lygintis su ja, nebent kai kas iš mūsų Vaičiulaičio . . ."

AIDŲ vyriausias redaktorius yra tas pats Vaičiulaitis . . .

●

Dienraščio DRAUGAS bendradarbis Australijoje plačiai aprašė išvykusį į Ameriką dr. agr. Juozą Briedį. Pasak korespondento, Australija, ši plačių galimybių šalis, mažai teikusi p. Briedžiui vilčių, kas vėliau pilnai pasitvirtinę. Toliau korespondentas nurodė, kad p. Briedžio turėtas avių palaikomame krašte, atsely, Australijoje, avių daktaro diplomas per 42 mėnesius tesuteikęs jam tik tokias galimybes: tapti darbininku stovyklos stiuartu, atidaryti savo maisto produktų kantiną, gaminti keliems tautiečiams maistą, nusipirkti bušais apželusį sklypą, nusipirkti arčiau mieto centro murinuką, apgyvendinti tame murinuke 14 ivairiaplaukių benamių, dėstyti muzikos pamokas australiukams, derinti išklerusius pianinus, girdyti bare trokštančius australus, vylioti prekybininkui lankščiu liežuviu klijentus, visų reikalų suskubimo dėlei nusipirkti motociklą, aktyviai puoseleti katalikišką organizaciją, organizuoti vyru chorus, vargoninkauti lietuvių pamaldose, organizuoti ir išpildyti meninę programą įvairiuose minėjimuose bei pobūviuose, platinti spaudą ir t.t.

Pasak korespondento, išvykdamas į Ameriką dr. agr. Briedis taip pareiškęs be kita ko: "Po padarytos 3 metų čia, Australijoje, išgyvento laikotarpio apžvalgos, priėjau išvados, kad Australiją reikia bandyti apleisti . . ."

Tame pačiame straipsnyje DRAUGO korespondentas pamini faktą, kad net keliuose Sydnėjaus australų laikraščiuose buvo paskelbta apie dr. agr. Briedį žinutė, pavadinta "Talentingas lietuvis."

Prie viso šio DAUGO aprašymo belieka tik tai pridurti, kad Sydnėjaus australų laikraščiai šį kartą parašė neabejotiną teisybę.

●

Kadaise vienas Sydnėjaus bendruomenės tautiečių, pavargęs ir iškankintas besaikio ieškojimo kad ir blogiausio buto savo vaikingos šeimos apgyvendinimui, pasipiktinimo bbangos užlietas pareiškė:

—Kokie baisūs gyvuliai, tie australai! Kai tik pasakai, kad turi du vaikučius, tuoj užtrenkia prieš tavo nosį duris.

Po trejų metų atėjo tasai tautietis į mano įstaigą:

—Nusipirkau šioki toki namelį. Įsileidau gyvulį, ne žmogų, su triem apsisnar . . . vaikais. Savas žmogus maniau, nepagalvojau tada. Vaikai dabar ant plasterio stiklo šukėmis rašinėja, po bendrą koridurių akis išdegę lakstо . . . Sakykit, ar nėra kokio nors įstatymo, kad galėčiau nusikratyti tos nelaimės? . . .

Kai toks įstatymas nebuvo surastas, tautietis pareiškė:

—Koks baisus tas kraštas! Net padoresnio įstatymo neturi! . . .

NESENOS PRAEITIES VINGIAI

BERLYNAS SUSITARIA SU MASKVA

II.

Sovietų vyriausybė sutiko priimti Reicho užsienių ministerį Ribentropą rugpiūčio 26-27 d.d. Molotovas pranešė apie tai Reicho ambasadoriui Maskvoje Shulenburgui, kartu įteikdamas jam nepuolimo sutarties projektą. Shulenburgas tuoj persiuntė šį projektą Ribentropui ir pranešė jam jo atvykimo į Maskvą datą, kartu pridurdamas, kad jo, Shulenburgo, pastangos dėl gavimo ankstyvesnio atvykimo nuėjusios niekais. Šį pranešimą Shulenburgas pasiuntė Berlynui rugpiūčio 19 d.

Maskvos nudelstas Ribentropo priėmimas labai sujaudino Berlyno viršūnes. Susinervino ir Hitleris, kuris, siekdamas pagreitinti Ribentropo kelionę į Maskvą, pasiuntė telegrafiniu būdu per Shulenburgą asmeninį laišką pačiam Stalinui, primygtinai prašydamas, kad priimtų Ribentropą vėliausiai rugpiūčio 23 d., ir pasiaiškindamas, kad Vokietija yra pasiryžusi ginti Reicho interesus Lenkijos atžvilgiu visomis jos turimomis priemonėmis. Hitleris šiame savo laiške Stalinui dar pabrėžė, kad Ribentropas turi visus Reicho įgaliojimus parengti ir pasirašyti su Sovietų Rusija nepuolimo paktą ir visus reikalingus protokolus. Ribentropas savo keliu vėl kreipėsi į Shulenburgą, nurodydamas šiam imtis visų priemonių, kad jo, Ribentropo, vizitas Maskvai įvyktų Hitlerio telegrafiniame laiške prašomu laiku. Hitlerio telegrama —laiškas Stalinui ir Ribentropo instrukcijos buvo persiųstos Shulenburgui į Maskvą rugpiūčio 20 d. po pietų.

Stalino atsakymo Berlyno viršūnės laukė su didžiausiu nerimu. Rugpiūčio 23 d. 3 val. ryto Hitleris paskambino Goeringui, pareikšdamas savo nerimą, kad atsakymas vis dar negautas. Hitleris pradėjo būkštauti, ar nebūsiąs padaręs kvailos klaidos, ir vos susilaikė nepradėjęs plūsti Goeringą, kam tasai pakišęs jam tokią mintį—siųsti asmeninį laišką Stalinui. Tačiau tą pačią dieną 6 val p.p. Molotovas pranešė Shulenburgui Stalino atsakymą Hitleriui, kad Sovietų vyriausybė sutiko priimti Ribentropą Maskvoje rugpiūčio 23 d.

Tos dienos 4 val. p.p. atskridęs Ribentropas susitiko Kremliuje su Stalinu ir Molotovu. Tuoj pat prasidėjo ir pačios derybos. Sovietų vadai iš karto pasirodė labai rezervuoti. Stalinas tuoj pareiškė savo susidomėjimą Baltijos kraštais, pasiteiraudamas, ar Vokietija vis dar tebesidomi Liepojos ir Ventpilio uostais. Žodžių į diplomatines etikėtes nevyniodamas, Stalinas atvirai pareiškė Ribentropui, kad derybų vesti nebus prasmės, jei vokiečiai nenusileis Baltijos klausimu.

Ribentropas pasiprašė Staliną, kad tasai leistų jam pasikalbėti telefonu su Hitleriu. Stalinas sutiko. Ryšis su Oberzalcbergu, kur tuo metu Hitleris buvo, liko gautas per kelias minutes. Ribentropas pranešė Hitleriui, kad lemiamas punktas dėl galutinio susitarimo yra Sovietų reikalavimas, kad Vokietija pripažintų Sovietų įtakos sferai Liepojos ir Ventpilio uostus. Hitleris atsiprašė valandėlei pasižiūrėti į žemėlapį. Ilgai neužtrukęs, jis vėl priėjo prie telefono ragelio ir pranešė Ribentropui, kad jis sutinkąs užleisti Sovietams rytinį Baltijos jūros pakraštį.

Ši Trečiojo Reicho nuolaida iš karto nulėmė Berlyno-Maskvos derybų eigą. Per vienui vieną posėdį, kad ir ilgai užtrukusį, Stalinas ir Molovas susitarė su Ribentropu visais klausimais. Jau paryčiais, t.y. rugpiūčio 24 d. Ribentropas pasirašė su Stalinu ir Molotovu nepuolimo sutartį ir slaptą protokolą, tekstuose atžymėtus rugpiūčio 23 d. data.

Per vieną naktį paniūrusiame Kremliuje du tarptautiniai nusikaltėliai susitarė apiplėšti Vakarų Europos ir pasaulio laisvę. Gi to susitarimo pirmosios kruvinos aukos buvo Lenkija ir Baltijos valstybės.

Kai 1939 m. rugpiūčio 25 d. Kauno gatvėse žmonės grobstė ką tik išleistus Lietuvos Aido, Lietuvos Žinių ir XX Amžiaus dienraščių numerius, niekas tuomet nepagalvojo, kad ši sensacinga žinia kartu buvo mirties sprendimas Lietuvos nepriklausomybei.

Sekančiame MŪSŲ PASTOGĖS numeryje spausdinsime:

LIETUVOS PERLEIDIMAS SOVIETAMS

OKUPUOTOJE LIETUVOJE

PAVOJUS AUŠROS VARTAMS.— 1952-53 metų laikotarpyje Vilniuje numatoma išvesti naujus transporto kelius nuo stoties į Neries Žaliąjį tiltą ir Žvėryną. Vilniaus Miesto Statybos Trestas jau pradėjo darbus. Tiesiama nauja plati gatvė į Didžiąją ir Pilies gatvę. Pertvarkoma ir Aušros Vartų gatvė. Kalbama, kad Aušros Vartų koplyčia bus arba atkirsta ar net perstatyta, o vartai į koplyčią, gal būt, bus užmūryti. Darbams vadovauja Maskvos urbanistikos ir transporto inžinieriai, o vykdo Vilniaus Miesto Vykdomojo Komiteto Projektų Skyriaus vedėjas.

VILNIAUS TEATRUOSE.— Vilniaus teatrų repertuaras 1952 m. balandžio 1 - 20 dd. buvo toks:

Operos ir baleto teatre (Basanavičiaus g. 11): Demonas, Halka, Parduotoji nuotaka, Tosca, Undinė, Bohema, Romeo ir Julija, Borisas Godunovas, Traviata, Svetlana, Caro sužadėtinė, Copelia, Raimonda, Bachčisarajaus fontanas, Traviata.

LTSR Valstybiniame Dramos Teatre: Vyšnių sodas, Putinų Giraitė, Meile nežaidžiama, Priešai, Trečiojo kurso studentas, Tartiufas, Zuikis Puikis (vaikams).

Vilniaus Rusų Dramos Teatre (Kapsuko g. 2a): Krečinskio vestuvės, Revizorius, Trys kareiviai, Stiklinė vandens, 30 sidabrinių, Lūžis.

Valstybinėje Filharmonijoje: Maskvos CDKŽ Akrobatinis (40 žmonių) Ansamblis, prof. J. Zako fortepiono koncertas, simfoninis koncertas su solistu J. Zaku (Dirigentas A. Klenickis), komunalinių darbuotojų klubo dainų ir šokių ansamblis, I. Topero koncertas, koncertas-paskaita: "Lietuvių tarybinė kamerinė muzika".

Kino filmų teatruose: (Pergalė, Maskva, Spalis, Pionierius, Helios, Aušra, Žvaigždė): Tarzanas randa sūnų (III serija), Sukilimas dykumoje, Tarybinė Baltarusija, Akmeninė gėlė, Sūnus, Tarybų Lietuva, Soročincų mūgė, Tarzanas (I ir II serijos), Ištikimas valdinys, Mes už taiką, Aleksandras Newskis, Indų kapas (II ir II serija), Aktorės svajonė, Katarina, Tarybų Gruzija, Zigmuntas Kolosovskis, Miška Aristokratas, Mokytoja.

PINKLĖS DISKUSIJŲ METU.

— Vilniaus miesto fabrikuose, panašiai kaip ir kituose miestuose, yra darbininkų klubai, kur klausomos Maskvos ir kitų sovietinių radio stočių programos.

Kiekvieną savaitę čia rengiami specialūs pasikalbėjimai radio temomis. Pasikalbėjimuose paprastai dalyvauja vietos partinio komiteto nariai ir agitatoriai iš fabrikų, o kaikada ir agitatoriai iš "partkabineto". Pasikalbėjimuose sovietinė radiofonija lyginama su Vakarų radiofonija, įrodinėjant, kad tik sovietinis radijas sako tiesą. Ypač esti puolami, kaip melų skleidėjai, Voice of Amerika, Radio Free Europe ir Vatikano radijas.

Agitatoriai reikalauja, kad darbininkai dalyvautų diskusijose. Tylėjimas laikomas įtarimu. Bet, jeigu kas iš darbininkų, laikydamasis "generalinės linijos"; prasitaria, kad "Voice of Amerika)) ar Vatikanas meluoja, diskusijų vedėjai tuojau pareikalauja tą tvirtinimą paremti faktais, vadinasi, pacituoti melus. Dalyvavimas diskusijose tvirtinimų neparemiant faktais ir nepailiustruojant pavyzdžiais laikomas netinkamas, o paminėjus kokį nors pavyzdį iš "Voice" ar kitų radijų, nebeišvengiamai tenka eiti ir toliau, nes tuojau klausia, ar pats girdėjai, kada girdėjai, kur girdėjai, jei iš kito, tai kas sakė, kas girdėjo, ir t.t.

UŽKLIUVO SENAS KALENDORIUS.— 1952 m. kovo mėnesio pradžioje Vilniaus "Vitenbergo vardo" fabriko darbininkas, rusas, ėmė lankytis to paties fabriko darbininkų butuose ir kalbinti juos politinėmis temomis, ypač klausinėdamas apie politinę literatūrą: kokius laikraščius darbininkai prenumeruoja, kokias knygas perka, kaip orentuojasi politinės padėties dalykuose ir t.t.

Pas vieną iš darbininkų, kuris buvo komjaunuolių organizacijos artimas bendradarbis, tas Jakubovičius užtiko lietuvišką 1932 metų kalendorių, kurį skaitė jo sesuo, 18 metų amžiaus, komjaunuolė. Po dviejų dienų tas darbininkas buvo pakviestas pas rajono komiteto kontrolierių, kuris taip pat yra ir "Lelijos" fabriko partijos komiteto narys. Tą darbininką klausinėjo kelias valandas. Ypač klausinėjo, iš kur pas jį tas kalendorius, ar tokia literatūra atrodanti jam naudinga, ar jis ir jo sesuo turį savo bute daugiau "burzuazinės—nacionalistinės" literatūros, ar skolina ją kitiems ir t.t. Pagaliau, kalendorius turėjo būti atneštas į rajono komitetą.

Darbininkas už tą kalendorių nebuvo nubaustas, tik MVD atstovai jį įspėjo, kad daugiau tokiais dalykais neužsiiminėtų. O sesuo komjaunuolių skyriaus susirinkime už tokio kalendoriaus skaitymą buvo viešai iškritikuota ir už "nusikaltimą" turėjo 4 savaites lankyti "lektoratą" ir aktyviai dalyvauti diskusijose komunistų partijos istorijos temomis.

Jurgis Aldonis

PAKELIAUKIME SU BEDARBIAIS

Dar prieš gerą pusmetį Camperdowno šventoriuje susirinkusieji tautiečiai nedarbo problemos retai teužkliūdavo. Daugiau buvo šnekama apie statybas, sklypus, automobilius, na, ir daugiausia apie Amerikos konsulatą. Apie nedarbą? Ne, tada dar nebuvo ši tema aktuali.| Lygiai kaip Tautos Fondo, solidarumo mokesčio, kultūrinių ir, apskritai, bendruomeninių klausimų net būdavo vengiama. O jeigu ir pasipainiodavo koks Petraška, vakarykščiai netekęs darbo, tai tokiam tuojaus darbų su viršvalandžiais pasiūlydavo draugai iš stiklo fabrikų, geležinkelių, dujų įmonių, kur visados darbo buvo marios, o dirbančiųjų stigliaus nei naujais australais "emploimentai" nepajėgdavo užkišti.

Tada dirbau automobilius pas Foxą. Tai nebuvo labai gera vieta ir darbininkų kasden buvo ieškoma per laikraščius ir ekranus. Bet vieną dieną mano bendradarbis Sirutis ir sako: "Girdėjau, australai šneka, kad šią savaitę atleis 28."

Buvau susiradęs geresnį darbą ir kitą savaitę pats išėjau.

Po trijų mėnesių.

—Eik anas peklon, visai blogai. Ir į juodžiausias kalves nepriima, mėgindamas šypsotis kalbėjo tas pats Sirutis, pas Foxą du metus dorai prie automobilių išdirbęs.

—Prasti reikalai, aš jau dvi savaitės be darbo. Štai, su Juozeliu visus fabrikus perėjova, bet "no job"—guodėsi Valeckas iš Bankstowno.

Tuo metu jau ir Camperdowno ir Seftono šventoriuose būdovo daugiau pašnekama nedarbo klausimais. Ir į lietuviškas pamaldas lyg daugiau tautiečių pradėjo lankytis. Tokių nematytų—nei susirinkimuose, nei minėjimuose.

Tai buvo birželio mėnesio giedros denos. Kalinėjau lentutes Sydnėjaus Universiteto sporto stadijono estradoje. Atsimenu gerai tas dienas todėl, kadangi paskutinę vinį įkalus bosas pasakė, kad jam labai "sori," bet dėl kreditų stokos darbai turi būti sustabdyti. Tai reiškė: pasiimk, Jurgi, savo žaisliukus ir keliauk. O turėjau gerą darbą tame unversitete (paklauskite Liet. Studentų Atstovybės pirmininką Miknių) kur, galima sakyti, mokiausi ir dar gerą pinigą užobliuodavau.

—Sveikinu, sveikinu. Parašyk pareiškimą, ir, kol dar turi, duok pusę svaro, būsi mūsų kasdien didėjančios bedarbių unijos nariu —šaipokiškai pasveikino toks, pažiūrėti rimtas, Simniškis. Čia jis, apsidairęs šventoriuje, suskaičiavo dar apie du tuzinus pažįstamų ir niekad negirdėtų pavardžių, kurių savininkai, jau daug savaičių neturėdami darbo, išleidę paskutinį pussvarį, negali įstoti net į bedarbių uniją, kuri, esą, teikianti idealius patarimus, kaip išsiversti su 25 šilingais (bedarbio pašalpa) per savaitę ir garantuoja moralinę paramą ekonominio "blackauto" metu.

—Sunkūs laikai, Georgeli, sunkūs laikai. Mudu su Kaziuku dar vis tebekrutame Chuloroje. Tai gall paskaitėlę paruoštum? Juk vistiek nieko neveiki — čiulbėjo Bankstowno laikų kaimynas, dabar valdžios šulas Pačėsa.

Pas mus irgi atleidineja, bet kol kas tik moteris ir daugiausia dypukes. Rašysime memorandumą menedžeriui. Bosas, matyti,nusistatęs prieš D.P.—prabilo Vaičaitis.

—Taigi, sakau, tikra šuniava darosi. Ir iš mano radijo fabriko 4400 išjojo. Daug ir mūsiškių—įsiterpė Ilčiukas.

Kitas vėl:

—Mes dirbame tik tris dienas.

—Mes tai dar keturias, bet su viršvalandžiais jau senai finiš. Pasikartų kur, gerai kad namą uzbaigiau ir naujų rakandų nepirkau—būčiau įmerkęs uodegą—lyg pyko, lyg guodėsi toks Beitelis nuo Šakių.

Tokių ir kitokių šnektelių prisiklausęs pajutau, kad ir saulėtoje Australijoje esama debesų.

Pirmadienį, pusryčių nelietęs, darbo pasiilgusiomis rankomis kibau į Heraldą, kadaise tokį turtingą darbo pasiūlomis. Deja, žvaigždės nebuvo palankios. Ir trečiadieni, ir visą savaitę už jokio darbo neužsikabinau. Kitą savaitę dariau vizitus geležinkelių, waterbordo ir kitose, kadaise alkanose darbo rankų žinybose. Siūliausi važiuoti prie užtvankų statybų kalnuose. Ir į Naująją Gvineją buvau sutikęs keliauti. Penktadienio anksty rytą su Pilkalniu atsidūrėme Lakemboje, kur, pagal skelbimą Heralde, darbas buvo, atrodė, tik mudviem. Deja, žvaigždės ir vėl buvo mums nepalankios, nes jau 6.30 prie darbovietės buvo išsirikiavę apie 30 tokių ir geresnių specialistų kaip mudu, nors bosui tereikėjo tik dviejų vyrų.

Užsukome ir Vyr. Darbo įstaigos būstinę, kur buvome maloniai priimti, užregistruoti ir paprašyti palaukti. Laukėme įsimaišę į gausų būrį tokių pat bedarbių, kalbančių įvairiausiomis kalbomis. Tai buvo daugiausiai naujieji australai. Sėdėjome ir laukėme. Pareigūnų iššaukti pradingdavo už pertvarų. Kai kurie iš ten išeidavo linksmi, dažniau nusiminę. Vis nauji veidai įeidavo pro duris —nedrąsūs ir abuojūs—pasakydavo savo pavardes prie registracijos stalo ir, neradę vietos suoluose, stoviniuodavo.

Valanda, gal dvi praėjo ir pašauke mus tris. Simpatingas Mr. Grey po trumpų formalumų pareiškė, kad Sydnejuj mums nieko negalis pasiūlyti. Ir, draugiškai žiūrėdamas į dorus mūsų veidus, beveik skiemeniuodamas tarė.

—What about country? I have plenty of jobs . . .

—Nors ir į Ugnies žemę—neleidęs užbaigti entuziastingai pareiškė jau mėnesį „atostogavęs" vienas mūsiškių. Sutikome visi važiuoti į "country." Mr. Grey pradėjo pašnekėsius telefonu. Kaž kam gyrė mus, tris šaunius lietuvius, iš pašaukimo ir profesijos tikrus dailydes. Paskui vėl maloniai šypsodamasis, labai jau mandagiai pasakė, kad, esą, darbų "plenty" tk su "accommodation" Canberoje neaišku. Labai gražiai prašė užeiti kitą dieną, aiškiai nurodydamas ir valandą.

Žinoma, mes buvome tokie malonūs ir kitą dieną teikėmės atvykti, nes į Canberą važiuoti visai nesibaidėme. Bet, deja, buvo pareikšta, kad mums neturi darbo netik Sydnėjuje ar Canberoje, bet ir visame NSW. Davė po tokį angliškai prirašytą lapelį ir liepė nueiti į vietos darbo įstaigą bedarbio pašalpai registruotis.

Prieš eidami bedarbio pašalpos ieškoti, prie artimiausio kampo išgėrėme po alų, paskui nusipirkome vieną loterijos bilietą; neišlošėme, ir, beveik patenkinti, grįžome į savo kambariūkščius.

Po savaitės su Petru išvažiavome į laukus, atseit, į kaimą. Susiradę tuščią farmą apsigyvenome name be stogo. Neprižiūrimame sode augo apelsinai, pievoje ganėsi du arkliai, o triušiai ganėsi ir sode, ir pievoje, Daugis jų labai nustebdavo, kai padrioskėjus šūviui jų draugas pradėdavo verstis "kūliu." Jr jie visai būdavo priglušinti, tie triušiai, kai pradėdavom lupti jų draugui kailį ir susikūrę ugnį kepsnį ruošdavome. Taip gyvenome palaimintoje ramybėje ir be jokių "trabelių." Laukuose, neturedami ką veikti, farmeriui ir namą pastatėm, kol vieną dieną prakiuro dangus ir tie bekraščiai Australijos pavasario lietūs parvijo mus atgal į miestą.

Apie gyvenimą farmoje, apie tolimesnes keliones aplink darbus, apie bedarbių mitingus ir kitus kasdieninius reikalus—kitą kartą.

PAVEIKSLAI MELUOJA

Pasakojimai Arkadijaus Svobodino, kuriam neseniai pavyko pasprukti Vakaruosna.

Aš pažinau Staliną arčiau kaip bet kuris kitas laisvas žmogus, galįs be baimės kalbėti apie pavojingiausį pasaulyje žmogų. Aš gyvenau jo namuose. Mačiau jį anksti rytą dar prieš pusryčius ir vėlai vakare prieš pat gulant. Diena iš dienos aš rūpinausi jo negalavimais, tenkindavau jo užgaidas ir pataikavau jo nuotaikom. Aš buvau taip arti jo, kaip jūs esat dabar prie šio laikraščio.

Kasdien prieš mane stovėjo tikrasis Stalinas, Stalinas be kaukės, Stalinas su visomis žmogiškomis silpnybėmis. Stovėjo preš mane blaivusis, plieninių nervų, sovietinės prapagandos vaizduojamasis diktatorius, bet senas įsibauginęs žmogus.

Mačiau aš Staliną, kuris neapkentė sūnaus ir beprotiškai mylėjo savo dukterį. Mačiau aš Staliną, kuris akim nemirktelėjęs įsakė nužudyti per vieną naktį 258,000 žmonių, bet kuris nepajėgdavo ramiai, be baimės, žiurėti į ginklą. Mačiau aš tą žmogų, kuris išsigąsdavo mažiausio triukšmo, durų girgžtelėjimo arba žingsnių traškėjimo. Mačiau Staliną mirties bijantį, ne mirties iš pasalų, bet natūralios mirties dėl ligos ir senatvės. Mačau aš jį siekiantį visomis išgalėmis fizinio nemirtingumo ir todėl begaliniai susirūpinusį savo išvaizda, išvaizda, kuri nebuvo jo tikroji, bet specialiai dirbtinai jam pačgaminta.

Visa tai matęs ir supratęs, aš pradėjau nekęsti Stalino ir viso to, ką jis atstovauja. Būdamas su juo kiekvieną dieną, tiek darbo tiek poilsio mehu, galėjau stebėti nuožmųjį Rusijos valdovą negailestingoje artumo šviesoje ir supratau istorinę dramą to krašto, kuris pateko į jo žiaurias rankas.

Prieš sutikdamas Staliną, daug metų aš dirbau kaip specialus slaugytojas ir terapistas valdiškuose Rusijos vasarviečių namuose, kurių daug yra Kaukazo kalnuose ir Juodosios jūros pakrantėse.

Kadangi aš savo darbą mokėjau ir mėgau, tai iš lėto kilau, kol pagaliau gydžiau tokias komunistines viršūnes, kaip Beriją, Malenkovą, Ordonikidze, visus Politbiuro narius ir artimuosius Stalino draugus. Atsitiktinai jie savo šefui papasakojo apie mano sėkmingą gydymo darbą. Vieną rytą staiga gavau įsakymą atvykti į Šočį ir prisistatyti "Kaukazo Rivieros" poilsio namuose draugui Merkulovui. Atrodė, kad jis neturėjo oficialių pareigų, bet jo balsas skambėjo pakankamai autoritetingai, kad jis manęs papraše atsakyti į eilę klausimų, liečiančių mano gyvenimo intymiausias smulkmenas. Mano atsakymas turėjo būti papildomas "garantuotojų" sąrašu, t.y. žmonių, kurie savo gyvybe užtikrintų mano patikimumą. Merkulovas stengėsi įpainioti mane į melo ir prieštaravimo spąstus, bet kai tas jam nepavyko, jis įteikė man anketą ir įsakė atvykti po trijų dienų.

Kai aš pas jį grįžau, Merkulovo veidas buvo apgaubtas šypsena. "Einam pasivažinėti" — pasakė jis ir nusivedė mane į puikų ZIS Nr. 101 limuziną su oficialiu valdžios numeriu. Mes išvažiavome į kelią Sukumo linkui. Pusiaukelyje staiga įsukome į privatų kelią ir greit sustojome prie plačių plieninių vartų aukštoje mūro sienoje. Du MGB (Valstybės saugumo) kapitonai išėjo iš priešais esamų slaptų durų ir šyptelėjo Merkulovui. Mudu išlipome iš automobilio. Pareigūnai iškrėtė mane nepaprastu rūpestingumu ir greičiu. Panaši krata buvo padaryta net ir Merkulovui. Jiems išnykus greit po to plieniniai vartai tyliai, be garso, atsivėrė.

Kada įvažiavome į kiemą, mane apėmė kankinantis jausmas, nes aš pradėjau suvokti, kad čia nepaprasti valdiški poilsio namai - bet vienas asmeniškų Stalino dvarų. Tik rusas pažįsta tą baimės ir teroro jausmą, kurį sukelia Stalino vardas. Kad šitą supratus reikia išgyventi nuolatinį saugumo policijos persekiojimą, reikia žinoti, kad vienas diktatoriaus piršto mostelėjimas gali reikšti iškilimą - karjerą, arba kančią ir mirtį.

Mane pradėjo krėsti šiurpas, širdis ėmė smarkiau plakti ir kaktą išpylė šaltas prakaitas. Sunkiai išlipau iš automobilo ir pamačiau kuklų vieno aukšto namą. Merkulovas pompastiškai tarė: "Čia gyvensite perėmęs vyriausiojo fizinės kultūros vadovo pareigas. Ši vietovė vadinasi Colodnoriečensk".

Kai aš į tai nieko neatsakiau, jis pritilo ir tk po valandėlės tęsė: "Jūsų prežiūroje bus visi čia gyvenį asmens. Neišsigąskite, jei staiga pamatysit pačius žymiausius komunistinės partijos valdžios žmones. Atsiminkite, kiek tai jus liečia, šie žmonės bus paprasti, lygiai kaip ir mes visi kiti. Pirmiausia kekvieną rytą turėsite 15 minučių mankštos. Po to dalyvausite žaidynėse ir sporte. Popietinio poilsio metu padėsite organizuoti pasilinksminimus ir pramogas".

Užbaigė Merkulovas įspėjamai: "Nakties metu jūs būsite šituose namuose. Nė vienam nėra leista apleisti šią vietą. Baudžiamas mirtimi kekvienas, kuris mėgins iš čia išeiti". ,

(Bus daugiau)

London Conference of European Movement Under Communist Fire

The conference of the Central and European Commission of the European Movement, held in London between January 21 and January 25, provoked furious Communist attacks against the political leaders from Central Europe who participated in the meeting.

The Communist Warsaw Radio nicknamed the Conference "Congress of Judases" and devoted two broadcasts, on January 22 and 26, to the vilification of the principal Polish leaders and the misrepresentatin of the resolutions of the London meeting.

"More than a hundred Judases from various countries came to London", declared the Warsaw Radio, " to work out under the supervision of their U.S. and British masters new plans for espionage and subversive activities in the People's Democracies . . . The Chieftains among the Polish traitors were Mikolajczyk, Korbonski, Ciolkosz, Zaremba, Bielecki, Rettinger and their like. . . ."

The fact that the anti-Communist exiles are receiving increasing help from the Western Democracies is infuriating the Communists.

The growing sense of unity among the exiles, who are organizing a common front against the danger of communization of their countries, is a cause of alarm for the Soviet satellites. Warsaw Radio said on this subject: ". . . all the Polish Judases were ordered to join together and instructed to name this union of spies and saboteurs 'national unity'."

". . . The London European Movement is a gathering of 'U.S. agents from both parts of Europe', consisting of a 'potpourri of Munichites and riffraff from the political underworld' . . . 'was the reaction of Radio Prague, which continued its assault;

". . . 'The Conference chairman, L. S. Amery, is a typical of the whole movement — a member of the Munichite Chamberlain Government, a former Secretary of State for India who carried out a policy of imperialist oppression in India, and an enthusiastic supporter of West German remilitarization. The Czech emigre Ripka counts on the restoration of capitalism in Czechoslvakia in order to be able to add to the millions already filched by him before 1948.

"Paul Reynaud, another Munichite, is hand in glove with Stefan Osusky, former Czechoslovak Envoy in Paris and another delegate in London. Both long for the occupation of Czechoslovakia by 'Nazi tanks under General Guderian'."

The resolutions of the conference elicited the following comment from the Communists: "This handpicked cmpany of assassins and former oppressors of Eastern European countries dared to talk about the necessity of fighting a battle for freedom. . . . They also wanted to ask for aid under the notorious Point 4 of the Truman Plan. In ther words, they are dreaming about the transformation of these countries into colonies of U.S. imperialism."

The Communists obviously did not like the growing strength of anti-Communist forces fighting for the liberation of Central Europe and for close economic and political co-operation with the U.S. after liberation from Communist tyranny.

Lithuanian Catholic Girls at the International Congress in Rome

Representatives from almost all the countries in the world participated in the recent International Catholic Young Women's Congres in Rome. The Lithuanian women were represented by U. Karvelyte, Dr. Brazenaite Maceviciute and B. Slepetyte-Venskuviene. Miss U. Karvelyte delivered an address about "Women in Soviet Oppressed Countries". It made a deep impression on the other delegates present.

BLACKMAIL BY GIFT PARCELS

The Communist government has forbidden for several years the sending to Hungary of CARE parcels. Persons anxious to relieve the sufferings of their relatives can do so only in two ways. The first is to send parcels containing clothes, but these are burdened with heavy custom duties, which the sender must pay in advance with dollars. The other way is to order gift parcels at the foreign agencies of a firm called IKKA, which is sponsored by the Communist government. These parcels are delivered to the recipients from the Budapest stocks of the IKKA.

Although the price of these parcels was higher than the market price of their contents in the free world, tens of thousands of them were ordered every month at the IKKA agencies in various countries. It was more advantageous to order these parcels, rather than transfer money to Hungary at the official rate of eleven florins to the dollar, while the free market rate is 60 to the dollar.

On January 25, 1952, the Communist-sponsored firm IKKA increased the price of its parcels. It was the most outrageous of many such increases. For example, the parcel called JOHN will now cost thirty-three dollars, for which the recipient will get two lbs. of coffee, two lbs. of tea, four lbs. of biscuits, two lbs. of chocolate bonbons and a bottle of wine or liquor. These cmmodities could be bought in the U.S.A. for about six dollars.

Another parcels called SPRINGS costs 21.50 dollars for which the addressee gets only two lbs. of coffee, half a pound of tea, two cans of sardines, six lbs. of sugar and one bottle of wine. The real value is about four dollars. Three pairs of nylon stockings will now cost 15 dollars.

The Communist-sponsred firm intends to exploit the sympathy of persons living in the free world, who want to help the victims of the Communists in Hungary. The dollars thus extorted are used by the Communists for armament purposes. They are transferred to banks in Switzerland, where they are available for purchases of raw materials, etc.

This is another variant of the blackmail method, similar to the extortion practised by the Chinese Communists, who asked for ransom to save the lives of Chinese arrested and threatened with execution.

As the Hungarian Communists are short of dollars, it is probable that they would compromise on the price of parcels, if a determined effort were made by the people of the free world to force them down.

The exploitation of the humane feelings of the relatives and friends of persons living in Hungary is another example of Communist cynicism. Stern methods would be needed to deal with it.

Communist Purge in the Baltic Countries

There have been some changes in the government of Soviet Lithuania. The new ministers are: Fisheries, Elijosius Bilevic; Local Industry, Vaclovas Boreika; Propaganda, V. Girdzius; Justice, Albinas Likas. The fate of the ministers displaced by them is not known, but it believes that they have been rewarded with a free passage to Siberia.

In Latvia the so-called president, Prof. Kirshenstein and the head of the Latvian Academy of Science, Prof. Lejin were dismissed for tolerating bourgeois nationalism.

In Estonia, Paavel Kalju has been replaced by August Goldberg as Minister of Social Welfare. Alexander Mette has been appointed minister for soukhos and George Nelis, deputy chairman of the Council of Ministers (deputy Prime Minister).

LEOPOLD FIGL- AUSTRIAN CHANCELLOR

The Chancellor of Austria was born in Rust, Lower Austria, on October 2, 1902, of an old and respected rural family. After the death of his father, his widowed mother was burdened with the full responsibility of bringing up her nine children.

Leopold Figl was a slender child, but soon gave evidence of extraordinary intelligence, for which reason it was decided that he should receive a thorough education. He attended the Gymnasium of St. Poelten, where he actively engaged in sports. He was an excellent gymnast and a good athlete. Even when he was still in secondary school, Leopld Figl tiok an active part in the Catholic Youth Movement, a. the young farm boy soon attracted attention by making speeches and writing cmpositions.

After his graduation, he moved to Vienna and registered at the Institute of Agronomy. Since his family was unable to defray the entire cost of his studies, he was forced to work after school and thus help finance his education.

Upon the completion of his university studies, Leopold Figl was appointed Secretary of the Farm. Federation. This marked the beginning of a rapid rise in the world of public affairs. In 1935 at the age of 33, Dr. Figl became Director of the Federation, a position which he occupied until that fateful day in March, 1938, when the Germans overpowered Austria. During these years when he served as head of the Federation, it had an unusually important function to fulfill for it was one of the most active centres of resistance against the surging tide of National-Socialism which Hitlerite Germany was supporting with all the well-known means of pressure, propaganda and large-scale funds. Since Dr. Figl was one of the leaders of the Farmers' Federation, it was a foregone conclusion that he would be arrested by the Gestapo the day Nazi Germany consummated its rape of Austria. He was one of those stalwart Austriais who were herded into three long transports which left Vienna for the concentration camp of Dachau. Now there began for the future Chancellor of Austria, as for so many thousands of other Austrians, the long calvary in Hitler's cncentration camps. Finally, in May, 1943, Dr. Figl was released. After more than five years' absence, his own children no longer recognized him.

Even while facing the rigors of concentration camp life, Dr. Figl had discussed with like-minded Austrians the formation of what was later to become the Austrian People's Party, and after his release, he resumed his undercover activities. These political activities could not be completely hidden from the Gestapo and since, after the attempt on Hitler's life on July 20, 1944, some of the threads of the conspiracy also led to Austria, a new wave of arrests swept the country. Naturally, they did not spare Dr. Figl. This time he was brought to the concentration camp of Mauthausen and locked in one of its notorious death cells. There he languished until February, 1945.

He was then shipped to Vienna to face trial for high treason. But the Nazi administration was in a state of chaos and because of the constant Allied air raids, their "people's courts" were no longer able to grind out death sentences fast enough. Finally, when the Red Army fought its way to the gates of Vienna, the long-awaited liberations came.

The prisoners were released and Dr. Figl made his way home to his family through the din of battle.

On April 27, with the approval of the four Allied powers, Chancellor Renner formed a provisional national government in which Dr. Figl was appointed a member of the political cabinet as Undersecretary of State for the People's Party. The most pressing problem was to assure the semblance of a food supply for Vienna. As the Governor of Lower Austria, a position, which he also held, Dr. Figl travelled from village to village to collect the remaining stocks of food which the German military had left behind and which the Russians hadn't yet consumed in order to bring some relief to the famishing Viennese.

As early as November, 1945, it was already possible to hold the first free, direct and secret elections on a nation-wide scale. The outcome was a victory for te Austrian People's Party, which since June, 1945, had been under the chairmanship of Dr. Figl. Dr. Karl Renner was elected Federal President of Austria and at the recommendation of the People's Party, he appointed Dr. Ing. Leopold Figl, Federal Chancellor of the country.

In January, 1947, the Federal Chancellor travelled abroad for the first time as Chief of Government. He attended the negotiations of the special deputies for the Austrian State Treaty in London, where he defended the interests of Austria.

On November 19, 1947, the Currency Protection Law was passed, and, as a result, the lone Communist member of the coalition cabinet withdrew from the government; the Cmmunist party went into opposition. The attitude of the Soviet ccupation authorities toward the Austrian Federal Government became unfriendly; even more so when the lone Communist member withdrew from the Administration. Matters grew even worse when Austria joined the Marshall Plan on April 1, 1948.

On October 9, 1949, new Parliamentary elections were held. Again the People's Party polled a majority and won 77 seats in Parliament. The Socialists won 67 and the League of Independents 16. But the decisive fact was that the Communists had made absolutely no headway since the last general elections. In the hope of making a better showing, they had formed a Leftist Bloc with a small group of left-wing Socialists who had bolted from the Socialist Party. But, again, they received only five per cent. of the vote and only five of the 165 seats in Parliament.

Dr. Figl was again appointed Federal Chancellor and has since continued to conduct Austria's affairs of State.

Anti-American Propaganda in Lithuania

The Soviets have established a special organisation in Lithuania whose sole purpose is to instigate anti-religious and anti-Western propaganda. The former Commissar of Eductaion, R. Ziugzda, was a member of the Committee and he issued a series of articles under the caption, "America's Real Face". He showed that the United States is the greatest gathering place of reactionary fascists, that the Unied States budget for war purposes is 82 times greater than its normal budget, that America has 25 million unemployed, that more than 80 per cent. of her inhabitants are half-starved, that the American Legion and the Ku Klux Klan persecute national minorities, etc. The Pravda correspondent in the United States, I. Alex Filipov, has compiled these interesting statistics. It would be interesting to note if such a Filipov is really in the United States.

The Communist press is full of such statements. Their titles asert that "American imperialism breeds misery and misfortune"

LEARN ENGLISH

RADIO PROGRAMME "FOR NEW AUSTRALIANS"

Broadcast by the Australian Broadcasting Commission

EASY LESSON NUMBER ONE (1)

JOHN: Come in! Come in!
PAUL: Good morning!
JOHN: Good morning! Oh, you are Paul!
PAUL: Yes, I am Paul.
JOHN: Good! Come in. I am John. Cigarette?
PAUL: Thank you.
JOHN: Match?
PAUL: Match? Thank you.
JOHN: Yes—match. Say it again, Paul.
PAUL: Match.
JOHN: Again.
PAUL: Match.
JOHN: Good!
PAUL: A cigarette and a match. Ah-h!
JOHN: Is it a good cigarette?
PAUL: Yes, it is a good cigarette! VERY good.
JOHN: It is Australian.
PAUL: Are you Australian, John?
JOHN: Yes, I am Australian.
PAUL: I am European—
JOHN: —and a New Australian?
PAUL: Yes.
JOHN: Come in!
JOHN: Hullo, Mary! Come in.
MARY: Hullo, John.
JOHN: Here is Paul, Mary.
MARY: Hullo, Paul.
PAUL: Good morning, Mary.
John: Cigarette?
MARY: No, thank you . . . Oh, yes please, John!
JOHN: Good.
PAUL: Match?
MARY: Thanks, Paul.
JOHN: Paul is learning English!
MARY: And English is hard!
PAUL: Yes, it is VERY hard!
MARY: Never mind! . . . Listen, Paul!
LISTEN AGAIN:
MARY: Well?
PAUL: Good! I understand!—I am . . . you are . . . I am Paul.
JOHN: Yes, you are Paul.
MARY: I am Mary.
PAUL: You are Mary.
JOHN: I am John.
PAUL: You are John.
JOHN: And a cigarette—IS. It—is—a cigarette.
PAUL: It is a cigarette. And it is a match.
JOHN: Yes, it is a match.
PAUL: I am Paul. You are John. It is a match. Good!
MARY: Now listen again, Paul . . . ARE you Paul?
PAUL: Yes—I am Paul . . . Oh! ARE you?—you ARE! I understand. AM I?—I AM!
JOHN: Am I John?
PAUL: Yes, you are John.
MARY: Am I Mary?
PAUL: Yes, you are Mary.
JOHN: Am I Australian?
Paul: Yes, you are Australian.
MARY Am I Australian?
PAUL: Yes, you are Australian, too.
JOHN: Is it a cigarette?
PAUL: Yes, it is a cigarette.
JOHN: What is it?
PAUL: It is a cigarette.
JOHN: Good! Very good! NOW—are you European?
PAUL: Yes, I am European.
JOHN: :Am I European?
PAUL: No, you are not European. You are Australian.
JOHN: Am I Paul?
PAUL: No, you are not Paul! I am Paul.
MARY: Well, am I John"
PAUL: No! You are not John! You are Mary.

SAY IT WITH PAUL!

Are you Australian?
Yes, I am.
No, I am not.
Am I European?
Yes, you are.
No, you are not.
Is it a good cigarette?
Yes, it is.
No, it is not.
LISTEN AGAIN:
PAUL: NOW I am learning English. I understand now!
MARY: Fine!
JOHN: Good old Paul!

EASY LESSON NUMBER TWO (2)

Paul is learning English. Listen!
PAUL: I am Paul. Am I Australian? YES AND NO! No, I am not Australian. Yes, I am a New Australian. You are Australian, John. You are not European.
JOHN: (Comes in) Hullo Paul! Good morning!
PAUL: Hullo, John! . . . No Mary?
JOHN: No! Where IS Mary?
PAUL: IS?
JOHN: Yes. Where IS Mary? —SHE IS not here.
PAUL: She — is — not — here. Where is the cigarette? IT IS here. Where is Mary? SHE IS not here.
JOHN: One minute! The telephone is ringing.
JOHN: Hullo? Hullo!
MARY: (on telephone) Hullo, John!
JOHN: Oh, hullo, Mary! Where are you?
MARY: I am at home. Where is Paul?
JOHN: He is here—in the studio.
MARY: Is he learning English?
JOHN: Yes, he is learning English.
Mary: Oh! Good man!
JOHN: Are you coming here, Mary?
MARY: Yes, I am coming—I am coming NOW. So good-bye, John!
JOHN: Cheerio, Mary! Mary is coming here. And now—
PAUL: Yes! and NOW! . . . HE is—SHE is—It is—?
JOHN: H'm! Yes! . . . Well—"He"—is a man. "She"—is a woman—
PAUL: "He"—is a MAN! Now I understand! I am a man and YOU are a man, John.

(To be continuel)

"DO YOU WANT TO LEARN ENGLISH

Post this form to:--

THE DIRECTOR,
DEPARTMENT OF EDUCATION

Please send me:—
Information about the Evening Classes .....
Free Correspondence Lessons .....
Free Radio Lessons .....
Surname ..... Christian Name .....
Address .....
State .....
My native language is: .....

INTERNATIONAL EXHIBITION

TO BE HELD AT THE Y.W.C.A. 189 LIVERPOOL ST., SYDNEY, SEPTEMBER 3 to 13, 1952

Arrangements for this important International Exhibition are well in hand. All the programmes, which are to be given each evening, have been planned by National groups (belonging to the New Settlers' League) who will also present the programmes. The items included will cover a wide range of folk dancing, folk singing, dancing in costume, choral work, classical singing, tableaux, conjuring, classical and modern dancing, orchestral work and pianoforte solos.

Great interest is being shown in these programmes by the general public who are looking forward to meeting the artists and their fellow-countrymen and women at the completion of these evening performances.

This Exhibition is planned to promote friendly understanding between Australia and her New Settlers. It is hoped that as many representatives as possible of the various Nationals at present resident in Sydney will visit the Exhibition, and share in the spirit of good will. Wearing of national dress will be appreciated, also assistance in helping to illustrate the customs of the various countries will be very welcome.

MŪSŲ PASTOGĖ

Tautos Diena

Sydnėjuje ir jo apylinkėse gyvenantiems lietuviams pranešama, kad Rugsėjo Aštuntosios minėjimas ruošiamas š. mėn. 7 d., sekmadienį, St. Benedict's parapijos salėje ((ten pat, kur buvo minėta šių metų Vasario 16-toji; nuo Centrinės geležinkelio stoties Glebe lnk tramvajum važiuojant antra sustojimo vieta).

Rugsėjo Aštuntosios Tautos Šventės minėjimas pradedamas St. Benedict's bažnyčioje iškilmingomis pamaldomis. Pamaldos prasideda 11, 45 val.

Po pamaldų vyksta tos pačios parapijos salėje minėjimo aktas. Bus paskaita ir turininga meninė dalis.

Tos pačios dienos vakare ruošiamas pasilinksminimo vakaras, kuris pradedamas 6 val. p.p.

Šių metų Tautos Dienos minėjime kviečiami dalyvauti kuo gausiausiai visi Sydnėjuje ir jo apylinkėse gyveną tautiečiai.

ALB Sydnėjaus Skyriaus Valdyba.

DŽIUGI SPAUDOS PARAMA

Pereitą šeštadienį įvykusio Šviesos Sambūrio kultūringo pobūvio, sekusio po literatūrinio vakaro, metu Antanas Jablonskis iš Hurstville susirado svečių tarpe Mūsų Pastogės administratorių A. Plūką ir įteikė jam Mūsų Pastogės naudai du svaru ir 12 šil., kaip papildomą auką šalia savo metinės, jau anksčiau sumokėtos, prenumeratos. Tokiu būdu Antanas Jablonskis pirmas pradėjo Mūsų Pastogės garbės prenumeratorių sąrašą. To paties vakaro metu Studentų Atstovybės pirmin. J. Miknius su E. Miseviciute atliko mažą rinkliavėlę, kurios metu Mūsų Pastogės paramai surinkta £5/4/6. Šią Mūsų Pastogės paramos akciją efektingai papildė Karolis Žaliūnas-Zeleniakas iš Enmore, šalia savo metinės prenumeratos čia pat paaukodamas Mūsų Pastogės labui penkis svarus. ALB Krašto Valdybos pirmininkas J. Vaičaitis nuoširdžiai padėkojo visiems vakaro dalyviams už šią prasmingą staigemą.

IŠVYKO Į JAV

Pereitą savaitę iš Sydnėjaus į Jungtines Amerikos Valstybes išvyko Jadvyga Sčiukaitė-Peseckienė. Australijoje išgyveno per tris metus. Iš pradžių ji dirbo Canberoje Imigracijos Departamente, vėliau kasininkės darbą dirbo didžiausiame Wagga-Wagga viešbutyje, gi prieš pusantrų metų atsikėlusi į Sydnėjų, tą patį darbą dirbo viename geriausių Sydnėjaus restoranų — Romanos.

ŽAVI LIETUVIŠKŲ PLOKŠTELIŲ VALANDĖLĖ

Š. m. rugpiūčio 10 d. Liet. Kultūros Fondo Adelaidės Skyrius, pasibaigus pamaldoms, šv. Juozapo salėje, suruošė lietuviškų plokštelių valandėlę. L.K.F. Adelaidės skyriaus pirmininkas A. Rūkštelė pakvietė tautiečius pasisemti muzikos peno nors tą valandėlę, užmiršus gyvenimo tikrovę, pagyventi praeitimi ir prisiminti Nepriklausomybės laikus. Muziką J. Zdanavičių pakvietė paskaityti paskaitėlę apie operos kūrimąsi ir nušviesti lietuviškos operos ir muzikos kūrimąsi nepriklausomais laikais.

Muzikas Zdanavičius savo paskaitėlę skaitė, derindamas prie savo žodžių atitinkamas plokšteles. Suskambėjus operos Carmen garsams, tautiečiai juto malonų jausmą — prisiminimą lietuviškos praeities. Dar maloniau pasijusta, išgirdus mūsų Kipro Petrausko, Grigaitienės, Babravičiaus ir kitų operinius ar liaudies motyvus. Pasijutome, tarytum nusikėlę į Kauno Valstybinę Operą, ir kaip teko nusivilti, kai po šios valandėlės vėl pamatėme australišką tikrovę . . . Valandėlės užbaigą prelegentas paįvairino Hofmeklerio orkestru įgrotu Prezidento Smetonos maršu. Pageidaujama, kad tokių valandėlių būtų daugiau ruošiama.

J.Ka.

N. Zelandijos lietuviai sveikina

Agr. A. Butkus, Naujosios Zelandijos Lietuvių Bendruomenės pirmininkas, šiomis dienomis prisiuntė ALB Krašto Valdybos pirmininkui J. Vaičaičiui tokio turinio laišką: "N. Zelandijos Lietuvių Bendruomenės suvažiavimo Wellingtone proga esu įgaliotas perduoti Tamstai, Pone Pirmininke, ir visai Australijos Lietuvių Bendruomenei nuoširdžiausius sveikinimus ir palinkėti nepaliaujamai siekti užsibrėžtų tikslų. Mūsų suvažiavimas išreiškė Tamstoms gilią padėką už iki šiol teiktas informacijas ir glaudų bendradarbiavimą."

GERAI VEIKIA TEATRO STUDIJA

Režisoriaus J. Gučiaus iniciatyva Adelaidėje yra įsikūrusi Liet. Dramos Studija.—Š.m. rugpiūčio 9 d. LTD suvaidino Čapeko Rossumo "Universaliniai Robotai." Veikalas gana sunkus ir labai gilios minties, primenąs liūdną ateitį. Bet, užtad mūsų jaunieji aktoriai savo uždavinį atliko gerai. Jau pradeda reikštis ir mūsų pirmaeilės dramos aktorių jėgos, kurių vaidyba žymiai pažengusi priekin. Pabrėžtini: Ratkevičius, Reinys, Skidzevičius, Gučius. Taip pat neatsilieka ir kiti, kurių vaidyba duoda daug vilčių ateičiai.

Po savaitės, ta pati studija pakartojo pagal Vinco Kudirkos satyrą Rež. Gučiaus surežisuotus "Viršininkus." Suvaidinta puikiai. Aktorių vaidyba mažai kuo skyrėsi nuo profesionalų.

J.Ka.

PRASMINGAS VAKARAS

Šviesos Sambūrio suruoštas pereitą šeštadienį pirmas literatūrinis vakaras Sydnėjuje praėjo su lauktu pasisekimu. Nedidelė, jauki Milson's Point salė sausakimšai sutalpino gražų būrelį Sydnėjaus lietuvių, kurie su dideliu susidomėjimo išklausė neištęstą ir įdomia vakaro programą. Po įžanginės Šviesos pirmininko J. P. Kedžio kalbos vakaro programą pradėjo J. Matikovas-Jūragis, paskaitydamas kelis savo eilėraščius. Petras Pilka-Pilkalnis paskaitė savo apysakos ištrauką. Vincas Kazokas paskaitė keletą eilėraščių iš paruošto spaudai savo poezijos rinkinio. Vakaro programą užbaigė L. Makarovaitė, kuri paskaitė Juozo Žukausko baigiamo rašyti romano "Jokūbas Monkus" ištrauką.

Po literatūrinės programos Šviesos Sambūrio nariai kartu su savo svečiais kultūringai pasilinksmino, pasišnekučiavo iki vėlyvos nakties.—pk.

STIPRIŲ PAJĖGŲ VALDYBA

Rugpiūčio 17 d. Adelaidėje įvyko ALB Adelaidės skyriaus susirinkimas, kuriame buvo išrinkta nauja ALB Valdyba vieton atsistatydinusios. Į ją išrinkti: Lapšys, Straukas, Čepliauskas, Marmukonis ir Stašiškis. Į revizijos komisiją: Kun. Jatulis, Kalvaitis ir Steponas.

PRANEŠIMAS

Karaliaus Mindaugo Institutas pranešа, kad rugpiūčio 24 d. 12, 45 val., sekmadienį, viešųjų paskaitų cikle A. Vaičaitis, Instituto sekretorius, skaito apie Lietuvių Liaudies Meną.

Sekančios paskaitos:

Spalio 12 d. — Kun. Pr. Vaseris apie Religinį indiferentizmą — Kultūrinę krizę;

Lapkričio 9 d. — Dr. Zumeris apie Didžiuosius pasaulio istorijos įvykius;

Lapkričio 26 d. — S. Balčiūnas apie Tremtinį lietuvos išlaisvinimo darbe.

Visos paskaitos skaitomos St. John salėje prie Victoria Parade ir Middle Street kampo, Melbourne, 12, 45 val., sekmadieniais.

Instituto direktorius.

PADĖKA

Ponui Jurgiui Kalakauskui-Kalakoniui už 13 knygų, paaukotų Apylinkės Centrinei Bibliotekai, tariame širdingą lietuvišką ačiū.

ALB Sydnėjaus Apyl. Valdyba.

Dar vienas kapas . . .

ŽUVO PETRAS ŽEKONIS

Š. m. rugpiūčio 11 d., vakare, Adelaidės apylinkėje, netoli Woodside miestelio, savo automobiliu važiavo statybos meistras Petras Žekonis apžiūrėti savo darbovietės.

Ta dieną toje apylinkėje siautė smarki audra, kurios pasėkoje, ant kelio buvo nuverstas aukšto įtempimo elektros stulpas. Velionis bevažiuodamas sutikęs minėtą nuverstą stulpą, suko iš kelio ir automobilis įklimpo purvan. Negalėdamas pajudėti iš vietos, Petras išlipo iš automobilio, kad rastų akmenį paremti ratams. Beieškodamas akmens, matomai dėl tamsos nepastebėjęs pavojaus, jis prisilietė kakta prie laidų ir čia aukšto įtempimo srovės buvo negyvai nutrenktas.

Velionis Petras buvo nevedęs, vos 44 metų amžiaus. Savo gyvenimą tvarkė, kaip pavyzdingas lietuvis. Jis buvo nepaprastai geros širdies vyras. Būdamas gabus ir stropus amatininkas, turėjo gerą uždarbį. Sutikdamas su visokiomis darbo sąlygomis, jis iškentėjo darbe didelius vargus ir sunkumus, ir ne dėl to kad susidarytų vien sau puikias gyvenimo sąlygas, bet kad galėtų padėti paskiriems lietuviams ir taip pat lietuviškoms organizacijoms. Pagalbos prašomas, vienam laikiną namuką pastatė, kitam suremontavo, trečiam paskolino, bet nė vienam neatsakė. Daug padėjo ir organizacijoms. Petras taip pat labai jautrus buvo mūsų jaunuomenei, einančiai mokslus. Jis apsiėmė išleisti į mokslus vieną lietuvį jaunuolį, kuri rėmė.

Įkalbėtas draugų, Petras nusipirko automobilį. Betjis jį naudojo ne tiek savo malonumams, kiek bendriems lietuviškiems reikalams. Ir šią pagalbą daugiausiai pajuto ALB Moterų sekcija. Velionis nesiskaitė nei su laiku nei su išlaidomis, bet visada maloniai ir su šypsena padėdavo mūsų ponioms išspręsti sunkią transporto problemą, o tai labai palengvindavo suruošti įvairius lietuviškus paruošimus.

—Kada gi Tu pasirūpinsi savimi?

—Kada grįšiu prie Nemuno krantų! — būdavo linksmas jo atsakymas.

Didelis būrys draugų ir visa ALB Moterų Sekcija palydėjo tą kilnios širdies geradarį į amžinybę . . . Atsisveikinimo žodį tarė ALB Moterų Sekcijos pirmininkė Reisonienė ir draugų vardu — J. Kalvaitis. Gi Kun Dr. Jatulis paskaitė savo sukurtą maldą.

Šalia Pulk. Jonavičiaus kapo išdygo naujus mums brangus lietuviškas kapas . . .

J. Kalvaitis.

SKAUTŲ SUEIGA

Rugpiūčio 31 d., sekmadienį, 10 val. (prieš pamaldas) Camperdowne šaukiama Sydnėjaus Lietuvių Skautų Vietininkijos

sueiga,

kur skautai bus painformuoti apie įvyksiančią Pan Pacific Jamboree.

Vietininkas.

Sydnėjaus Sporto Klubas KOVAS rugsėjo 13 d. 7 val.vak. Estų Namuose, 141 Campbell St. ruošia

ĮDOMŲ ŠOKIŲ VAKARĄ

Staliukai užsakomi pas Klubo Valdybos narius: V1. Daudarą, A. Laukaitį, V. Šutą ir V. Koženiauską. Pelnas skiriamas III-oms Australijos Lietuvių Krepšinio Pirmenybėms Sydnėjuje,

Klubo Valdyba.

Pigiai parduodama:

Firmos "Astor" ilgų ir trumpų bangų radijo aparatas,

Rašomoji mašinėlė firmos "Woodstock" (ilgu volu),

2 elektriniai pečiukai.

1 žibalinis pečiukas ir

Balta spintelė ledui laikyti.

28 College Street, City (III-as aukštas, 1 butas).

Nuo 15 val. kasdien.

AUSTRALIJOJE NEGALI BŪTI TOKIO LIETUVIŠKO KAMPELIO, KUR NESILANKYTŲ MŪSŲ PASTOGĖ!

SAVU REIKALU

MALONŪS TAUTIEČIAI

Australijos Lietuvių Bendruomenės Krašto Valdyba, atgavusi Mūsų Pastogę ir tuo pačiu galimybę plačiau informuoti lietuvišką visuomenę mūsų Bendruomenės gyvenimo reikalais, kreipiasi i Jus, prašydama materialinės paramos, nes Mūsų Pastogė buvo perimta su skolomis ir įsipareigojimais (nors tos skolos bei įsipareigojimai yra grynai Mūsų Pastogės, o ne buvusio leidėjo, ir kurių per pora metų susidarė keli šimtai svarų).

Šiuo metu Revizijos Komisija atlieka nuodugnų patikrinimą, ir kai tas darbas bus užbaigtas, visi duomenys bus paskelbi plačiajai visuomenei. Gi šiandie tačiau jau galima tvirtinti, kad finansinė padėtis tiek pačios Krašto Valdybos, tiek Mūsų Pastogės yra gana kritiška.

Tokių faktų akyvaizdoje su nepalaužiamu ryžtumu ALB Krašto Valdyba yra pasiryžusi pasiekti užsibrėžtus tikslus, nepaisant bet kokių sunkumų. Krašto Valdyba šiuo raštu kreipiasi į visus buvusius, esamus ir būsimuosius prenumeratorius, platintojus ir visus gerus valios lietuvius paremti Krašto Valdybą, ar tai nedelsiant sumokant užsilikusias skolas, ar verbuojant naujus prenumeratorius, ar duodant laikraščiui savo bei kitų firmų skelbimus, ar paremiant laikraštį vienkartine auka pašalpa, o taip pat bendradarbiaujant laikraštyje korespondencijomis ir visų rūšių kitais rašiniais. ALB Krašto Valdyba iš savo pusės čia pasižada nepanaudoti nė vieno skiriamo Mūsų Pastogei peno kitiems reikalams ir ta visokeriopa Jūsų parama ji rūpinsis išlaikyti ir tobulinti per Mūsų Pastogę tą svarbų mūsų tautos kultūros švyturį—lietuvišką spaudą.

Pasiaventusių talkininkų dėka, jau dabar yra baigiama sutvarkyti tiksli prenumeratorių kartoteka ir sudaryti skolininkų sąrašai. Visi skolininkai bus prašomi tas skolas išlyginti, gi mes jau dabar prašome juos nelaukti prisiunčiamos sąskaitos ir tuoj pasiskubinti atsilyginti lietuviškam žodžiui, siunčiant pinigines perlaidas Mūsų Pastogės Administracijai pagal šį adresą: Box 4558, G.P.O., Sydney, N.S.W.

ALB Krašto Valdyba, perėmusi Mūsų Pastogę labai neparankiu laiku—gerokai suvėlintame antrame pusmetyje, atsiduria prieš ypatingai kietą materialinę kovą, kad Mūsų Pastogė visais atžvilgiais patobulinta ir padidinta su tiksliu pastovumu lankytų skaitytojus ligi Naujųjų Metų, o sekančiais metais, jau kur kas lengvesnėmis sąlygomis, ji lankytų Jus dar labiau tobulėdama ir didėdama. Tad visi gerai tai supraskime ir kaip vienas subruskime į talką Mūsų Pastogei, visų Australijos lietuvių bendram ir kiekvienam lygiai mielam laikraščiui.

Kreipiamės į Jus nepatogiu ir nedėkingu laiku ir ta prasme, kad dėl nūdienės Australijos krizės ne vienas Jūsų yra netekęs darbo ir pan., tačiau čia vėl mes esame giliai įsitikinę, kad vargšas vargšą labiau užjaučia.

Mes nuoširdžiai tikime, kad ir dabartiniu metu šis šauksmas Mūsų Pastogės gerbūvio naudai suras kuo stipriausią atgarsį dosniose Australijos lietuvių širdyse.

Iš anksto tariame visiems lietuvišką ačiū!

Justas Vaičaitis,
ALB KRAŠTO VALDYBOS PIRMININKAS.

Inž. Mykolas Bogušas,
ALB KRAŠTO VALDYBOS IŽDININKAS.

PUIKI SPORTO TRADICIJA

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KREPŠINIO PIRMENYBĖS

Š.m. spalių 3-4 d.d. Australijos lietuvių sportiniame gyvenime bus pravestos krepšinio pirmenybės. ALB Krašto Valdyba pasiūlė jas surengti Sydnėjaus Sports Klubui Kovui, kuris ir apsiėmė tai atlikti.

Australijos lieutuviams yra tikra garbė, kad mūsų sportinis gyvenimas bujoja, ir ivairiose šakose, ypač krepšinyje, kelia lietuvio vardą ir stovi pirmosiose eilėse. Nei Amerikoj, nei Kanadoj, nei Anglijoj panašių pirmenybių dar nebuvo, tuo tarpu kai Australijoj, kur atstumai tarp esančių komandų yra labai dideli, įvyksta jau net trečiosios krepšinio pirmenybės.

Pačią užuomazgą pirmenybėms davė 1950 metais Melbourno sporto Klubas Varpas, kur jos ir buvo suruoštos. Su džiaugsmu tenka prisiminti prieš 3 metus tas kelias dienas, praleistas Melbourne, kur ne tik jaunimas, bet ir senesnioji mūsų karta taip daug prisidėjo prie gražaus pirmenybių pravedimo tikrai sportinėj dvasioj. Tuo buvo padėtas tradicinis kertinis akmuo Australijos lietuvių sportiniame gyvenime ir jis, reikia tikėtis, augs ir plėsis iki galutinio mūsų tikslo — grįžimo laisvon Tėvynėn.

Antrosios pirmenybės įvyko Adelaidėje. Ten galima buvo matyti jau ir tolimojo Pertho lietuvių krepšinio komandą, kuri nepabūgusi varginančios ilgos kelionės taip pat dalyvavo.

ALB Krašto Valdybos yra paskirta pereinamoji dovana—taurė, kurią pirmaisiais metais laimėjo Melbourno Varpas, bet per antrųjų metų pirmenybes turėjo atiduoti Adelaidės Vyties komandai.

Į šių metų pirmenybes Sydnėjuje jau pasižadėjo atvykti Melbourno Varpo ir Adelaidės Vyties komandos. Tikimasi dar susilaukti ir Canberos bei Brisbanės komandų.

Sydnėjaus letuviai vėl po ilgos pertraukos turės progos pamatyti aukštą lietuviško krepšinio žaidimo lygį. Kam gi jis nebuvo įdomus Letuvoj, arba tremties stovyklose Vokietijoj?! Sydnėjaus sporto mėgėjai pamatys vėl mūsų garsūjį Lietuvos valstybinės rinktinės žaidėją L. Baltrūna, kuris Lietuvą atstovavo Europos Krepšinio pirmenybėse, jai laimėjus Europos nugalėtojo vardą. L. Bartrūnas dabar žaidžia už Melbourno Varpą. Daug kas atmena garsiąją Vokietijoje Kovo Komandą, kurios du žaidėjai, Gružauskas ir Genčiauskas, kaip ir dabartinis Australijos rinktinės dalyvis Darganavičius, žaidžia taip pat už Melbourno Varpą.

Adelaidės Vyties komandoj matysim jau iškilusį ir į Australijos rinktinę Ignatavičių, kuris savo grakščiu stiliumi stebina ir australus. Taip pat turėsime progos matyti geriausią Australijoj centro puolėją Gasiūną, kuriam sviedinio valdymas dešine ar kaire ranka yra tas pats.

S.S.K. Kovas, ruošdamas šias pirmenybes, tikisi, jog Sydnėjaus lietuviai, kaip ir Adelaidės bei Melbourno lietuviškoji visuomenė anais metais, visokeriopai pritars tam jų darbui, gausiai dalyvaudami pirmenybių rungtynėse.

A.L.

Tarptautine pramoga

Rugsėjo mėn. 3-13 d.d. laiko tarpe Sydnėjuje, Y.W.C.A. patalpose, 180 Liverpool Street, ruošiama įdomi Tarptautinė Pramoga-Paroda, kurioje dalyvaus Jungtinės Amerikos Valstybės, Prancūzija ir visa eilė naujųjų ateivių tautinių grupių, kurių tarpe ir lietuviai. Šią Tarptautinę Pramogą ruošia jungtinėmis jėgomis Y.W.C.A. (gen. parodos sekretorius Miss Polly King), New Australian Cultural Society (direktorius Miss Arline Lower) ir New Settlers League (Mrs. Margaret Watts ir Miss Horak), glaudžiai talkininkaujant ir Immigracijos Departamento Canberoje atstovui I. Netliv. Minimos įstaigos per visą pasiruošimo laiką kvetė pasitarimams visų Sydnėjuje esančių tautinių grupių atstovus.

Antrame Y.W.C.A. patalpų aukšte ruošiama tarptautinė paroda, kurioje dalyvaus Anglija ir 14 kitų valstybių, UNo narių. Šioje parodoje naujųjų ateivių tautinės grupės dalyvaus tik su kai kuriais savo eksponatais.

Šios tarptautinės šventės paįvairinimui kiekvieną vakarą ruošiamos įdomios pramogos, kurių penki vakarai skiriami naujųjų ateivių tautinėms grupėms. Suskirstyta taip: Šiaurės Europos Grupė—olandai, danai, norvegai, švedai, suomiai, laplandiečiai ir islandiečiai; Baltijos Grupė—lietuviai, latviai ir estai; I Slavų Grupė—baltgudžiai, lenkai, čekai, kroatai ir rusai; II Slavų Grupė—ukrainiečiai, slovakai, slovėnai, serbai ir bulgarai; Pietų Europos Grupė—vengrai, rumunai, graikai ir italai.

Kiekvienai minimai grupei skiriamas vienas vakaras. Šio vakaro programą tautinės grupės sutaria savutarpyje, laisvai pasirinkdamos ir pasiskirstydamos savo turimas menines pajėgas. Kiekviena grupė yra suinteresuota kuo geriausiai pasirodyti.

Baltijos tautų grupė vakaro programą atliks rugsėjo 12 d. Lietuvių atstovai jau seniau yra susitarę su estų ir latvių atstovais dėl programos dalykų. Lietuvių meninės pajėgas atstovaus Kauno Valstybinės Operos baletininkė T. Skrinskienė-Pagodinaitė ir akordeonistas Bronius Kiveris. Tenka labai apgailestauti, kad meninės dalies negalės papildyti tautiniais šokiais Sydnėjaus lietuvių jaunimas, kurio tautiniai šokėjai vis dar tebėra persiorganizavimo raidoje. Negalime pasirodyti ir su chorais, bei dainininkais, kurių neturime. Šio meno reprezentavimą lietuvių atstovams teko perleisti estams ir latviams. Reikia manyti, kad Baltijos grupės pasirodymas Tarptautinėje Pramogoje bus vienas geresniųjų.

Šiame tarptautiniame pasirodyme, kaip rengėjai praneša, dalyvauja 16 valstybių, ir 17 tautinių grupių. Parodą lankytojai lanko nuo 12 val. ligi 5 val. p.p. Vakaro programa lankoma nuo 5, 30 val. ligi 10 val.

Vytautas Mickevicius
Real Estate Agent
71 JACOBS STREET, BANKSTOWN
Tel. UY 3380
Visą dieną šeštadieniais.
Perka-parduoda: NAMUS, SKLYPUS, FARMAS.
Tarpininkaujama pas advokatus, sutvarkant dokumentus.
Išrūpinamos PASKOLOS.

Geriausia gėralų ir maisto reikmenų krautuvė, kur gaunami:
VYNAI, SPIRITAI, LIKERIAI, SKANĖSTAI, MAKARONAI, SŪRIAI, ALYVOS ALIEJUS

M.FORELL Pty. Ltd.
(specialistai euro pietiško maisto)
106-118 Commonwealth Street, Sydney
Netoli nuo Centralinės stoties. Telf. M 4243 ir MA4542
Pristatoma mieste ir priemiesčiuose, taip pat ir tolimesnėse užm ieščio geležinkelio stotyse.

Printed by „Mintis„ Pty. Ltd., Fredbert Street, Leichhardt, Sydney, N.S.W., Tel. WB 1758, for the Publisher A. Bauže. Kol bus gautas iš Imigracijos D-to formalus licenzijos ALB Krašto Valdybos pirmininko J. Vaičaičio vardu patvirtinimas, laikinai naudojame senąją licenziją.